

EMISSIONIPROSPEKT

Kehtib alates 18.02.2025

LHV PENSIONIFOND AKTIIVNE III
LHV PENSIONIFOND ROHELINE III
LHV PENSIONIFOND INDEKS III

Oluline informatsioon

Käesolev vabatahtlike pensionifondide avaliku pakkumise prospekt on koostatud ja avaldatud vastavalt Eesti Vabariigi investeerimisfondide seadusele Aktsiaseltsi LHV Varahaldus (registrikood 10572453, asukohta aadress Tartu mnt 2, 10145 Tallinn, Eesti) poolt valitsetava vabatahtlike pensionifondide LHV Pensionifond Aktiivne III, LHV Pensionifond Roheline III ja LHV Pensionifond Indeks III pakkumiseks.

Prospekt sisaldab olulist informatsiooni fondi pakkumise tingimuste kohta ja vajab põhjalikku tutvumist, sealhulgas prospektis viitelisena esitatud informatsioon. Prospekti lahutamatuks osaks on fondide tingimused, mida tuleb lugeda koos prospektiga. Kõnealused dokumendid koos annavad ülevaate fondide tegevuse alustest, fondivalitseja mandaadist fondide varade valitsemisel ning fondivalitseja ja osakuomanike vastastikustest õigustest ja kohustustest ning muust informatsioonist, mis on vajalik investeerimisotsuse tegemiseks. Fonde pakutakse prospekti, tingimuste ning fondide viimase aastaaruannete alusel. Fondide tingimused, aruanded ja põhiteave on tasuta kättesaadavad fondivalitseja konsolideerimisgrupi veebilehel www.lhv.ee ja fondivalitseja asukohas.

Prospekt võib sisaldada kolmandatelt isikult pärinevat informatsiooni, millisel juhul viidatakse sellisele teabeallikale, kellelt informatsioon pärineb. Kuigi fondivalitseja rakendab vajalikku hoolsust hindamaks sellise kolmanda isiku usaldusväärsust ja temalt tuleneva teabe õigsust, siis fondivalitseja ei vastuta sellise teabe õigsuse eest, kui ta ei teadnud ega pidanud teadma sellise teabe ebaõigsusest või eksitavusest.

Prospektis esitatud teave ei ole mõeldud soovitusena fondi osakute omandamiseks või võõrandamiseks, investeerimisnõustamisena ega muu investeerimisteenuse või –tegevusena või kõrvalteenusena. Enne osakute omandamist soovitame põhjalikult analüüsida sellega seonduvaid asjaolusid ja riske, sealhulgas tutvuda prospekti lisas 1 esitatud riskifaktorite kirjeldusega ning vajadusel pöörduda professionaalse nõustaja poole. Kuigi fondivalitseja on rakendanud mõistlikke meetodeid tagamaks, et prospektis esitatud riskifaktorid hõlmavad kõiki olulisi riske, mis võivad kaasneda fondi investeerimisega, võivad fondide investeringut täiendavalt mõjutada asjaolud, mis ei olnud mõistlikult ettenähtavad prospekti koostamisel või mida ei ole kajastatud prospektis.

LHV Pensionifondiga Roheline III edendatakse keskkonnavaladuse omadusi, mille kohta täpsem info on toodud prospekti lisas 3.

Prospektis on esitatud informatsioon prospekti peatükis 2 täpsustatud kuupäeva seisuga. Fondide toimimisega seonduvad asjaolud, sealhulgas fondide tegevust reguleerivad õigusaktid ning osakuomanike õigused ja kohustused, võivad aja jooksul muutuda. Prospektis esitatud teave ei pruugi olla täpne igal ajahetkel pärast osakute omandamist. Kuigi fondivalitseja teavitab osakuomanikke fondiga seotud oluliste asjaolude muutumisest fondivalitseja konsolideerimisgrupi veebilehe vahendusel, ei pruugi fondivalitseja teha personaalseid teavitusi. Osakuomanik peaks ise jälgima fondide ja nende toimimise kohta avaldatavaid teateid ja informatsiooni ka pärast osakute omandamist ning vajadusel kaaluma oma varasema investeerimisotsuse ümbervaatamist.

Pakkumise piirangud

Fonde pakutakse ja fondidesse saavad investeerida üksnes Eesti Vabariigi residendist füüsilised isikud. Mingil juhul ei pakuta ning käesolevat prospekti ei saa käsitleda pakkumisena või ettepanekuna teha pakkumine jurisdiktsioonis, kus selline pakkumine või ettepanek teha pakkumine on keelatud. Iga isik on ise kohustatud hindama temale kohaldatavaid pakkumise piiranguid ja vastutab nende järgimise eest. Osakute vaba vöörandamine on oluliselt kitsendatud vastavalt kohaldatavatele õigusaktidele.

THE FUNDS OR OFFER OF THE UNITS HAS NOT BEEN NOR WILL BE REGISTERED UNDER THE U.S. SECURITIES ACT OF 1933 (AS AMENDED), THE INVESTMENT COMPANY ACT OF 1940 (AS AMENDED) OR WITH ANY SECURITIES AUTHORITY OF THE UNITED STATES OR ANY STATE OF THE UNITED STATES, AND THE UNITS MAY NOT BE OFFERED OR SOLD WITHIN THE UNITED STATES OR IN ANY OF ITS TERRITORIES OR POSSESSIONS OR FOR THE ACCOUNT OF U.S. PERSONS (AS DEFINED IN REGULATION S) EXCEPT PURSUANT TO REGISTRATION UNDER THE U.S. SECURITIES ACT OF 1933 AND/OR THE INVESTMENT COMPANY ACT OF 1940 OR PURSUANT TO AN APPLICABLE EXEMPTION FROM THE REGISTRATION REQUIREMENTS OF THE U.S. SECURITIES ACT OF 1933 AND/OR THE INVESTMENT COMPANY ACT OF 1940.

Sisukord

Oluline informatsioon	2
Sisukord	4
1. Mõisted ja tõlgendamine.....	6
1.1. Mõisted.....	6
1.2. Tõlgendamine	8
2. Üldteave	9
3. Teenuseosutajad	10
3.1. Fondivalitseja	10
3.2. Depositoorium.....	14
3.3. Registripidaja	16
4. Investeermiseesmärgid.....	16
5. Investeermispoliitika	16
6. Investeermispiirangud	17
6.1. Fondispetsiifilised piirangud.....	17
6.2. Lubatud investeeringud	19
6.3. Lubatud alternatiivsed investeeringud	21
6.4. Riskihajutamise nõuded	22
6.5. Muud piirangud	23
6.6. Investeermispiirangute rikkumine	24
6.7. Riskide juhtimine	24
7. Eelmiste perioodide tootlus	25
8. Fondi riskitase ja tüüpinvestori kirjeldus.....	26
9. Osakud	28
9.1. Üldine	28
9.2. Osakute väljalase	29
9.3. Osakute tagasivõtmine väljamakse tegemisel.....	31
9.4. Osakute vahetamine	32
9.5. Osakute väljalaske ja tagasivõtmise peatamine.....	32
10. Fondi tulu ja maksustamine	33
10.1. Fondi tulu kasutamise kord.....	33
10.2. Maksustamine	33
11. Tasud ja kulud	34

11.1.	Valitsemistasu	34
11.2.	Depootasu	35
11.3.	Registritasu	35
11.4.	Tehingutasud	36
11.5.	Kulud	36
12.	Fondi ja osaku puhasväärtus	36
12.1.	Puhasväärtuse määramine	36
12.2.	Osakute väljalaske- ja tagasivõtmishinna määramine	36
13.	Aruandlus ja avalikustatav teave	37
13.1.	Raamatupidamine ja aruandlus	37
13.2.	Avalikustatav teave	37
14.	Isikuandmete töötlemine	37
15.	Fondi tingimuste ja prospekti muutmine	38
16.	Lõpetamine ja likvideerimine	38
17.	Vastutus	39
Lisa 1	Riskifaktorid	40
Lisa 2	Alamhaldurite nimekiri	43
Lisa 3	Keskkonnaalased ja/või sotsiaalsed omadused	44

1. Mõisted ja tõlgendamine

1.1. Mõisted

Kui otseselt prospektist või mõiste kasutamise kontekstist ei tulene teisiti, kasutatakse prospektis alltoodud mõisteid järgmises tähenduses:

Aktsiafond	investeeringufond, mille varast oluline osa paigutatakse otse või teiste investeeringufondide kaudu aktsiatesse või muudesse sellistesse instrumentidesse ja see on üks osa sellise fondi tavapärasest investeeringupoliitikast;
Aktsiaga sarnased instrumendid	väärtpaberid, hoiused või muud instrumendid, mille hind või millest saadav tulu sõltub osaliselt või täielikult aktsia või muu sarnase instrumendi hinnast või selle muutusest, välja arvatud investeeringuhoiuse või võlaväärtpaber, mille põhiosa on garanteeritud;
Alamhaldur	isikud, kellele deponentarium on delegeerinud fondi vara hoidmise;
Depootasu	deponentariumile makstav tasu varade hoidmise ja muude osutatavate teenuste eest nagu täpsemalt defineeritud punktis 11.2.1;
Deponentarium	AS SEB Pank, registrikood 10004252, asukoha aadress Tornimäe tn 2, 15010 Tallinn, Eesti;
EUR/euro	Euroopa ühtsesse valuutasüsteemi kuuluvate riikide ühisvaluuta;
Eurofond	UCITS direktiivi nõuetele vastav investeeringufond;
Finantsinspeksioon	Eesti Vabariigi Finantsinspeksioon, asukoha aadress Sakala 4, 15030 Tallinn, Eesti;
Fond/Fondid	LHV Pensionifond Aktiivne III; LHV Pensionifond Roheline III; LHV Pensionifond Indeks III.
Fondi vara	fondile kuuluvad väärtpaberid ning muud asjad, õigused ja kohustused, kaasa arvatud fondi arvel, kuid fondivalitseja või fondi nimel omandatud kinnisvara, samuti vara, mis omandatakse fondi vara hulka kuuluva õiguse alusel või fondi varal põhineva tehinguga või saadakse hüvitusega fondi vara hulka kuuluva asja või õiguse eest;
Fondivalitseja	Aktsiaselts LHV Varahaldus, registrikood 10572453, asukoha aadress Tartu mnt 2, 10145 Tallinn, Eesti;
Fondivalitseja veebileht	konsolideerimisgrupi, millesse fondivalitseja kuulub, veebileht www.lhv.ee ;
Investeeringufond	juriidiline isik või varakogum, millesse kaasatakse mitme investori kapital eesmärgiga seda vastavalt kindlaksmääratud investeeringupoliitikale kõnealuste investorite kasuks ja ühistes huvides investeerida;
Lubatud IOSCO liikmesriigid	järgmised Rahvusvahelise Väärtpaberijärelevalve Organisatsiooni (IOSCO) liikmesriigid: Albaania, Araabia Ühendemiraadid, Argentiina, Armeenia, Bahama, Bahrein, Bangladesh, Barbados, Bermuda, Boliivia, Bosnia ja Hertsegoviina, Brasiilia, Briti Neitsisaared, Brunei, Egiptus, Ecuador, Filipiinid, Guernsey, Hiina (sh Taiwan), Hongkong, India, Indoneesia, Jamaica, Jersey, Jordaania, Kasahstan, Katar, Keenia, Kolumbia, Kuveit, Kõrgõzstan, Lõuna-Aafrika Vabariik, Makedoonia, Malaisia, Mani saar,

	Maroko, Nigeeria, Omaani Sultaniriik, Pakistan, Panama, Peruu, Serbia, Montenegro, Saudi Araabia, Singapur, Sri Lanka, Tai, Ukraina, Uruguai, Usbekistan, Venemaa, Venetsueela ja Vietnam;
Kinnine fond	alternatiivfond, mille osakuid, aktsiaid või osasid ei võeta osakuomaniku, aktsionäri või osaniku nõudmisel tagasi enne fondi lõpetamist;
Kohaldatavad õigusaktid	fondivalitseja poolt fondi valitsemisele kohaldatavad Eesti Vabariigi õigusaktid, eelkõige investeerimisfondide seadus, kogumispensionide seadus ja nende alusel antud õigusaktid, samuti pädevate järelevalve- või muude ametiasutuste poolt õiguspäraselt antud aktid ja juhendid; riik, mis ei ole lepinguriik;
Kolmas riik	registri kontohaldur, kindlustusandja või fondivalitseja, kelle suhtes kohaldatakse kohaldatavate õigusaktide kohaselt kontohalduri staatust;
Kontohaldur	
Lepinguriik	Euroopa majanduspiirkonna lepinguriik, milleks on Austria, Belgia, Bulgaaria, Eesti, Hispaania, Holland, Horvaatia, Iirimaa, Island, Itaalia, Kreeka, Küpros, Leedu, Liechtenstein, Luksemburg, Läti, Malta, Norra, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa, Slovakkia, Sloveenia, Soome, Taani, Tšehhi Vabariik ja Ungari. Riigid, mis ühinevad vastava lepinguga pärast prospekti koostamist, loetakse samuti lepinguriikideks; defineeritud prospekti punktis 6.2.4;
Muud investeerimisfondid	
OECD liikmesriigid	Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsiooni liikmesriigid, milleks lisaks lepinguriikidele on Ameerika Ühendriigid, Austraalia, Jaapan, Kanada, Iisrael, Lõuna-Korea, Mehhiko, Šveits, Tšiili, Türgi, Uus-Meremaa ja Ühendkuningriik. Riigid, mis saavad OECD liikmeks pärast prospekti koostamist, loetakse samuti OECD liikmesriikideks; fondi osak/osakud;
Osak/osakud	
Osakuomanik	investor, kes on omandanud või omab osakuid;
OTC tuletisinstrumendid	defineeritud prospekti punktis 6.2.6;
Pandikiri	krediidasutuse poolt kestvalt või korduvalt emiteeritav mitteomakapitaliväärtpaber, mis vastab kohaldatavates õigusaktides sätestatud tingimustele;
Pangapäev	kalendripäev, mis ei ole laupäev, pühapäev, rahvus- ega riigipüha;
Pensionikonto	väärtpaberikonto eriliik, millel registreeritakse üksnes kogumispensionide seaduses sätestatud pensionifondi osakud;
Prospekt	käesolev fondi avaliku pakkumise prospekt;
Puhasväärtus	kohaldatavate õigusaktide ja fondivalitseja sisereeglite kohaselt määratud fondi vara õiglane väärtus, millest on maha arvatud fondi kohustused;
Põhiteave	fondi avalikuks pakkumiseks koostatav lühidokument, milles kajastatakse üksnes kohaldatavate õigusaktidega sätestatud ulatuses fondiga seotud peamine teave;
Rahaturuinstrument	madala krediidiriskiga emitendi poolt välja lastud, tagamata, üleantav ja likviidne võlakohustus, mille lunastamis- või lõpptähtajani on kuni 397 päeva, millega üldjuhul kaubeldakse rahaturul ja mille väärtus on igal ajal täpselt määratletav, sealhulgas eelnimetatud tunnustele

	vastav riigi võlakohustus, kommertspaber, hoiusetunnistus ja krediidasutuse garanteeritud veksel;
Register	fondi osakute register, milleks on pensioniregister;
Registripidaja	pensioniregistri pidaja AS Pensionikeskus, registrikood 14282597, asukoha aadress Tartu mnt 2, Tallinn 10145, Eesti;
Reguleeritud turg	lepinguriigis või kolmandas riigis korraldatav või juhitav ning lepinguriigi poolt järelevalvatav organisatsiooniliste, õiguslike ja tehniliste lahenduste mitmepoolne süsteem, mis on moodustatud sinna kauplemiseks võetud väärtpaberitega pideva ja korrapärase kauplemise võimaldamise eesmärgil ja milles ühetaolistel tingimustel viiakse kokku erinevate isikute eri- või üheaegsed väärtpaberite omandamis- ja võõrandamishuvid, mille kokkuviiamise tulemuseks on leping;
Riskivarad	aktsiad, aktsiafondid ja muud aktsiaga sarnased instrumendid; kinnisasjad, kinnisasjadesse investeerivad fondid või muud äriühingud või muud instrumendid, mille hind või millest saadav tulu sõltub otseselt või kaudselt kinnisvara hinnast või selle muutusest; infrastruktuuri objektid ja omanikulaen;
Tingimused	fondi alusdokumendiks olevad tingimused, koos aeg-ajalt tehtavate muudatuste, täienduste või asendustega;
Turustaja	isik, kellele fondivalitseja on fondi turustamise ja pakkimisega seonduvaid tegevusi edasi andnud;
UCITS direktiiv	Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/65/EÜ vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeeringuks loodud ettevõtjaid (eurofondid) käsitlevate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta;
Võlakiri	võlakiri ja muu samalaadne võlakohustus;
Väärtpaberid	väärtpaberid, nagu aktsiad või muud sarnased õigused, võlakirjad või muud sarnased võlakohustused ja märkimisõigused või muud õigused, mis annavad õiguse omandada eelnimetatud väärtpabereid. Väärtpaberitena käsitletakse ka väärtpaberite hoidmistunnistusi, finantsinstrumente, mis võivad olla tagatud väärtpaberi tunnustele mittevastava vara või sellise vara tootlusega, samuti muid instrumente vastavalt tingimustele või prospektile.

1.2. Tõlgendamine

- 1.2.1. Täpsemalt defineerimata mõistete kasutamisel lähtutakse tähendusest nagu neid kasutavad professionaalsed finantsturu osapooled vastavat liiki tehingute tegemisel, arvestades nende kasutamise konteksti. Kui mõistel puudub valdkonnapõhine eridefinitsioon, lähtutakse nende tavapärasest tähendusest.
- 1.2.2. Viide punktile, peatükile või lisale tähendab viidet käesoleva prospekti punktile, peatükile või lisale ning viide dokumendile või õigusaktile tähendab viidet sellisele kehtivale dokumendile või õigusaktile, sealhulgas selle muudatustele, täiendustele või asendustele.

- 1.2.3. Viide isikule tähendab ka viidet selle isiku õigusjärglastele, sealhulgas nõuete loovutamise või ülemineku korral nõuete omandajale, kui selline nõuete loovutamine või üleminek on lubatud.
- 1.2.4. Mitmuses esitatud sõnad võivad, kui kontekst seda nõuab, tähendada ka ainsust ning vastupidi.
- 1.2.5. Kui prospektis või tingimustes ei ole kehtestatud teisiti, siis tähendab viide kellaajale viidet Eesti kohalikule ajale.
- 1.2.6. Kui prospektis viidatakse tavadele ja praktikale, peetakse silmas asjakohaste finantsturgude tavaid ja praktikat, mitte pooltevahelisi tavaid ja praktikat, kui kontekstist ei tulene otseselt teisiti.
- 1.2.7. Peatükkide ja punktide pealkirju kasutatakse üksnes prospekti liigendamise ja viitamise huvides ning need ei mõjuta prospekti tõlgendamist.

2. Üldteave

Käesolev prospekt on koostatud ja selles sisalduvad andmed on esitatud 18. veebruari 2025 seisuga. Prospekti lahutamatuks osaks on fondi tingimused. Fondi tingimused on tasuta kättesaadavad fondivalitseja veebilehel ja fondivalitseja asukohas.

Fondid:	LHV Pensionifond Aktiivne III , 29.06.2001. a. moodustatud ja Finantsinspektsioonis registreeritud vabatahtlik pensionifond (avalik lepinguline fond); LHV Pensionifond Roheline III , 30. novembril 2020. a. moodustatud ja Finantsinspektsioonis registreeritud vabatahtlik pensionifond (avalik lepinguline fond); LHV Pensionifond Indeks III , 07.11.2016 a. moodustatud ja Finantsinspektsioonis registreeritud vabatahtlik pensionifond (avalik lepinguline fond);
Alusvaluuta:	Fondide alusvaluuta, milles arvutatakse fondide puhasväärtust ja koostatakse fondide aruandlust, on euro (EUR).
Puhasväärtus:	Osaku puhasväärtus määratakse kindlaks igal osaku väljalaske või tagasivõtmise päeval, kuid vähemalt iga seitsme päeva järel, järgides fondivalitseja veebilehel avaldatud fondi vara puhasväärtuse määramise korras täpsustatud põhimõtteid. Osaku puhasväärtus avaldatakse fondivalitseja veebilehel hiljemalt kell 16:00 igal pangapäeval eelneva pangapäeva kohta. Fondi vara puhasväärtus arvutatakse iga päev ning avalikustatakse fondivalitseja veebilehel kord kuus eelneva kalendrikuu lõpu seisuga. Fondi osaku puhasväärtus määratakse täpsusega neli kohta pärast koma.
Aruandlus:	Fondivalitseja avalikustab fondi aastaaruande nelja kuu jooksul pärast majandusaasta lõppemist fondivalitseja veebilehel.

Audiitor:	Fondi audiitor on AS PricewaterhouseCoopers, registrikood 10142876, asukoha aadress Tatari 1, 10116 Tallinn, Eesti.
Maksustamine:	Fondi ja osakuomanike suhtes kehtiva maksusüsteemi ülevaade on esitatud prospekti peatükis 10.2. Igale investorile kohalduv maksusüsteem võib sõltuda investori residentsusest ja muudest investoriga seonduvatest asjaoludest. Fondivalitseja ei osuta maksunõustamise teenust. Enne investeringut on soovitatav konsulteerida professionaalse maksunõustajaga.
Järelevalveasutus:	Fondi ja fondivalitseja tegevuse üle teostab järelevalvet Eesti Finantsinspeksioon, asukoha aadress Sakala 4, 15030 Tallinn, Eesti.

3. Teenuseosutajad

3.1. Fondivalitseja

Fonde valitseb Aktsiaselts LHV Varahaldus, registrikood 10572453, asukoha aadress Tartu mnt 2, 10145 Tallinn, Eesti. Fondivalitseja aktsiakapital on 1 500 000 eurot. Aktsiakapitali muutmisel kajastub see äriregistris ja on avalikult kättesaadav e-äriregistri infosüsteemis <http://www.rik.ee/et/e-ariregister>.

Fondivalitseja on asutatud Eesti Vabariigi seaduste alusel 9. augustil 1999.

Fondivalitsejale on Finantsinspeksioon 27. märtsil 2002 väljastanud kohustusliku pensionifondi valitsemise tegevusloa number F-4/0006. Tegevusloa alusel on fondivalitsejal lisaks kohustuslikele pensionifondidele õigus valitseda vabatahtlikke pensionifonde ja eurofonde ning osutada väärtpaperiportfellide valitsemise ja investeerimisenõustamise teenust.

Fondivalitseja juhatuse liikmed on Vahur Vallistu ja Eve Sirel.

Vahur Vallistu (CFA) on LHV Varahalduse juhatuse esimees alates 2019. aasta juunist. Varasemalt töötas ta Swedbankis projektifinantseerimise osakonnas. Vahur Vallistu lõpetas 2011. aastal Stockholmi Kõrgema Majanduskooli Riias (Stockholm School of Economics in Riga) majanduse ja ärijuhtimise erialal ning 2019. aastal Tartu Ülikooli MBA ettevõtluse ja tehnoloogia juhtimise erialal. Vahur Vallistul on CFA sertifikaat ning ta kuulub ka SA Haridussõprade Toetusfond nõukokku.

Eve Sirel on LHV-s töötanud alates 2011. aastast, tegutsedes 2011.–2015. aastal fondivalitseja riskijuhina ning alates 2015. aastast fondivalitseja operatsioonide juhina. Tal on tehnikateaduste magistrikraad äriinfotehnoloogia erialal Tallinna Tehnikaülikoolist ja loodusteaduste magistrikraad matemaatika erialal Tallinna Ülikoolist.

Fondivalitseja nõukogu liikmed on Madis Toomsalu, Andres Viisemann ja Kadri Kiisel.

Nõukogu esimees **Madis Toomsalu** on AS-i LHV Group juhatuse liige ning AS-i LHV Pank nõukogu esimees. Madis liitus LHV-ga 2007. aastal aktsiaanalüütikuna. Peale pangaliitsentsi saamist 2009. aastal asus Madis tööle krediidianalüütikuna ja 2011. aastal sai temast krediidianalüüsi osakonna juht. 2012. aastal sai Madisest AS-i LHV Pank krediidi juht ja

krediidikomitee liige ning 2014. aastast krediidikomitee esimees. Madis on omandanud 2009. aastal Tallinna Tehnikaülikoolis bakalaureusekraadi ärikorralduse erialal ja 2011. aastal magistrikraadi avaliku sektori rahanduse erialal.

Andres Viisemann on LHV aktiivselt juhitud pensionifondide LHV XL, LHV L, LHV M, LHV S ja LHV XS ning aktiivselt juhitud vabatahtliku pensionifondi LHV Pensionifond Aktiivne III fondijuht ning AS-i LHV Pank nõukogu liige ja asutaja 1999. aasta kevadel. Aastatel 1991-1997 töötas Andres Hansapanga finantsturgude osakonna juhatajana ning 1998-1999 Hansapanga finantsriskide osakonna juhatajana. Andres on lõpetanud Tartu Ülikooli rahanduse erialal 1992. aastal ja kaitsnud MBA kraadi INSEAD-is 1998. aastal.

Kadri Kiisel on alates 2021. a. AS-i LHV Pank juhatuse esimees ning AS-i LHV Finance nõukogu liige. 2022. a. valiti ta EveryPay AS-i nõukogu liikmeks. LHV Panga jaepanganduse valdkonda juhtis ta juhatuse liikmena alates 2018. aastast, samuti oli varasemalt AS-i LHV Finance juhataja. Kadri Kiisel töötas alates 2011. a. LHV Panga Tallinna kontori juhatajana ja alates 2017. aastast oli ta LHV Panga kontorite juht. Lisaks kuulub Kadri Kiisel Eesti Pangaliidu juhatusse. Kadri Kiisel on omandanud Tartu Ülikooli magistrikraadi finantsjuhtimise erialal.

LHV Pensionifondi Aktiivne III osas teevad investeerimisotsuseid fondijuhid **Andres Viisemann** (kelle kohta on täpsemad andmed toodud eespool), **Kristo Oidermaa** ja **Romet Enok**. LHV Pensionifondi Roheline III osas teeb investeerimisotsuseid portfellihaldur **Jani Mäenpää**. LHV Pensionifondi Indeks III osas teeb investeerimisotsuseid portfellihaldur **Erko Rebane**.

Kristo Oidermaa (CFA) on LHV aktiivselt juhitud pensionifondide LHV XL, LHV L, LHV M, LHV S ja ning aktiivselt juhitud vabatahtliku pensionifondi LHV Pensionifond Aktiivne III fondijuht. LHV-ga liitus Kristo 2009. aastal Balti aktsiaturgude analüütikuna ning 2013. aastast alates on ta tegev olnud pensionifondide investeringute analüüsi, ettevalmistamise ja haldamisega. Varasemalt omab Kristo töökogemust Ida-Euroopa aktsiaturgudele keskendunud varahaldusärist. Kristo omandas 2008. aastal bakalaureuse kraadi majanduse erialal University of Manchesteris. Kristo omab CFA (*Chartered Financial Analyst*) sertifikaati.

Romet Enok on LHV aktiivselt juhitud pensionifondide LHV XL, LHV L, LHV M, LHV S ja LHV XS ning aktiivselt juhitud vabatahtliku pensionifondi LHV Pensionifond Aktiivne III fondijuht. Romet asus LHV-sse tööle 2006. aastal aktsiaanalüütikuna. AS-i LHV Pank poolt krediidasutuse tegevusloa saamise järgselt asus ta juhtima panga kauplemis-, investeerimis- ja likviidsusportfelle. Romet on alates 2010. aastast tegev olnud pensionifondide investeringute analüüsi, ettevalmistamise ja haldamisega. Ta on omandanud bakalaureuse- ja magistrikraadi Tartu Ülikooli Majandusteaduskonnast.

Erko Rebane alustas LHV-s tööd 2005. aastal aktsiaturgude analüütikuna, jätkates 2012. aastast samal positsioonil LHV Varahalduses. 2017. aastast juhtis Erko LHV finantsportaali ning 2024. aasta augustist asus tööle LHV Pensionifond Indeks ja LHV Pensionifond Indeks III portfellihaldurina. Erko on lõpetanud 2006. aastal TalTechi majandusteaduskonna bakalaureuseõppe rahvamajanduse eriala ning 2021. aastal TalTechi majandusteaduskonna magistriõppe äri rahanduse eriala.

Jani Mäenpää on LHV-s töötanud üle 10 aasta, alustades tööd 2014. aastal aktsiainvesteeringute analüütikuna ning aastast 2020 on töötanud LHV aktiivselt juhitud pensionifondide aktsiainvesteeringute portfellihaldurina. 2024. aasta augustist on Jani LHV

Pensionifondi Roheline ja LHV Pensionifondi Roheline III portfelli haldur. Jani on omandanud ärijuhtimise magistrikraadi ning bakalaureusekraadi investeringute juhtimises EBS-ist. Lisaks on tal MSc kraad põllumajanduses ja metsanduses Helsingi Ülikoolist ning on õppinud õigusteadust The University of Law ülikoolis ning maa süsteemide ja geotehnoloogia suunal TalTechis. Jani Mäenpää on CFA ESG investeerimise sertifikaat.

Fondivalitsejal on kohaldatavatest õigusaktidest, tingimustest ja prospektist tulenevad õigused ja kohustused fondi vara valitsemisel, sealhulgas õigus fondi vara vallata, kasutada ja käsutada ning muud sellest tulenevad õigused. Fondivalitseja teeb fondi valitsemisel tehinguid oma nimel ja fondi arvel. Fondivalitseja valitseb fondi vara lahus omaenda, teiste isikute ja varakogumite (sh teiste investeerimisfondide) varast ning kohustub oma tegevuses üles näitama piisavat asjatundlikkust, ausust, täpsust ja hoolikust ning võimalusel hoiduma tehingutest, mille puhul esineb huvide konflikt fondivalitseja ja valitsetavate fondide ja osakuomanikega või kolmandate isikutega ning tegutsema fondi ning seeläbi kollektiivselt osakuomanike parimates huvides. Fondivalitseja peab tagama fondi vara investeerimise vastavalt fondi tingimustele ja prospektile, arvestades kohaldatavatest õigusaktidest tulenevaid imperatiivseid nõudeid.

Oma ülesannete paremaks täitmiseks on fondivalitsejal õigus kohaldatavates õigusaktides sätestatud tingimustel ja korras anda kolmandatele isikutele edasi fondi valitsemisega seotud tegevusi. Fondivalitseja valib sellise teenuseosutaja piisava hoolsusega, arvestades tema kvalifikatsiooni konkreetsete ülesannete täitmiseks, ärialast mainet ja kogemusi ning suutlikkust konkreetseid ülesandeid nõuetekohaselt täita. Tegevuse edasiandmine ei tohi tekitada olukorda, kus fondivalitseja ei tegele enam fondi valitsemisega või ta ei oma selleks pädevust, eelkõige fondivalitseja juhtimise või sisekontrolli süsteemi funktsiooni edasiandmise tõttu. Fondivalitseja võib edasi anda järgmisi fondi valitsemisega seotud tegevusi:

1. fondi vara investeerimine ja fondi vara investeerimisega seotud riskide juhtimine;
2. fondi administreerimine, sealhulgas:
 - (i) fondi vara arvestuse pidamine ning fondi raamatupidamise korraldamine;
 - (ii) fondi investoritele vajaliku teabe edastamine ja muu klienditeenindus, sealhulgas fondi investorite kaebuste lahendamine;
 - (iii) fondi vara hindamine ja selle puhasväärtuse kindlaksmääramine, sealhulgas fondi vara kohta teabe ja aruannete esitamine;
 - (iv) fondi tegevuse õigusaktidele vastavuse jälgimine, sealhulgas asjakohase sisekontrolli süsteemi rakendamine fondi suhtes;
 - (v) fondi tulu arvestamine;
 - (vi) fondi osakute väljalaskmine ja tagasivõtmine;
 - (vii) osakute väljalaskmise ja tagasivõtmisega ja vara valitsemisega seotud arvelduste korraldamine, sealhulgas vajalike tõendite väljastamine;
 - (viii) fondiga seotud dokumentide säilitamine;
3. fondi pakkumine;
4. fondi investeringute objektiks oleva vara valitsemisega seotud tegevus, sealhulgas kinnisvara haldamine, ettevõtjate nõustamine kapitali struktuuri, äristrateegia ja muudes sellealastes küsimustes ja muude teenuste osutamine seoses ettevõtjate ühinemise ja omandamisega ning fondi ja selle investeringute objektiks oleva vara valitsemisega.

Tegevuste edasiandmine kolmandatele isikutele ei vabasta fondivalitsejat fondi valitsemisega seotud vastutusest.

Fondivalitseja on andnud edasi järgnevad tegevused:

Osakute turustamine	AS LHV Pank, registrikood 10539549, asukoha aadress Tartu mnt 2, 10145 Tallinn, Eesti. AS LHV Pank omab krediitdiasutuse tegevusluba ja tema peamine tegevus on krediitdiasutuse tegevus. AS LHV Pank on Euroopa Keskpanga (ECB) otsese järelevalve all. Täpsemat teavet AS-i LHV Pank kohta saab veebilehelt www.lhv.ee , e-post: info@lhv.ee .
– Vastavuskontroll – Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamine	AS LHV Pank
Fondi vara puhasväärtuse määramisega otseselt seotud tegevus (tarkvara)	FA Solutions Oy, registrikood 1563071-8, aadress Kansakoulukatu 10, 00100 Helsingi, Soome. FA Solutions Oy ei ole reguleeritud finantsasutus ning tema üle ei teostata otsest riiklikku järelevalvet.

Lisaks fondile valitseb fondivalitseja järgmisi lepingulisi investeerimisfonde:

- LHV Pensionifond XL – aktiivse investeerimisstrateegiaga avatud lepinguline investeerimisfond, mis võimaldab investoritel paigutada raha kohustuslikku kogumispensionisse. Fondi vara investeerimisel eelistatakse välismaiseid turge, likviidsemaid ja reguleeritud turul kaubeldavaid instrumente. Fondi vara võib täies ulatuses investeerida aktsiaturgudele.
- LHV Pensionifond L – aktiivse investeerimisstrateegiaga avatud lepinguline investeerimisfond, mis võimaldab investoritel paigutada raha kohustuslikku kogumispensionisse. Fondi vara investeeritakse hajutatult erinevatesse varaklassidesse nii kohalikul kui välismaistel turgudel. Fondi vara võib täies ulatuses investeerida aktsiaturgudele.
- LHV Pensionifond M – aktiivse investeerimisstrateegiaga avatud lepinguline investeerimisfond, mis võimaldab investoritel paigutada raha kohustuslikku kogumispensionisse. Fondi vara investeerimisel eelistatakse rahavoogu pakkuvaid varasid ja võimalusel kohalikku turgu, tehes mh vähemlikviidseid erakapitali- ja kinnisvarainvesteeringuid. Fondi vara võib täies ulatuses investeerida aktsiaturgudele.
- LHV Pensionifond S – aktiivse investeerimisstrateegiaga avatud lepinguline investeerimisfond, mis võimaldab investoritel paigutada raha kohustuslikku kogumispensionisse. Fondi vara investeeritakse peamiselt võlakirjadesse, ent fond võib kuni 25% ulatuses võtta aktsia- ja kinnisvarariski.
- LHV Pensionifond XS – aktiivse investeerimisstrateegiaga avatud lepinguline investeerimisfond, mis võimaldab investoritel paigutada raha kohustuslikku kogumispensionisse. Fondi vara investeeritakse vastavalt konservatiivsele

pensionifondile kohalduvatele piirangutele. Fond võib kuni 20% ulatuses võtta aktsia- ja kinnisvarariski.

- LHV Pensionifond Roheline – aktiivse investeerimisstrateegiaga avatud lepinguline investeerimisfond, mis võimaldab investoritel paigutada raha kohustuslikku kogumispensionisse. Fondi vara investeeritakse lähtuvalt põhimõttest, et tehtavad aktsiariskiga investeeringud peavad olema vastutustundlikud, keskkonnasõbralikud, rohelised, eetilised, jätkusuutlikud, kliimamuutuste vastased, orienteeritud ressursisäästlikkusele või olema muudest investeerimisvõimalustest väiksema kasvuhoonegaaside jalajäljega.
- LHV Pensionifond Indeks – passiivse investeerimisstrateegiaga avatud lepinguline investeerimisfond, mis võimaldab investoritel paigutada raha kohustuslikku kogumispensionisse. Fondi vara investeeritakse kuni 100% ulatuses aktsiatesse investeerivatesse indeksfondidesse.
- LHV Maailma Aktsiad Fond – UCITS direktiivi nõuetele vastav eurofond, mille vara paigutatakse peamiselt aktsiaturgudele.
- LHV Euro Võlakirjade Fond – UCITS direktiivi nõuetele vastav eurofond, mille vara paigutatakse peamiselt võlakirjaturgudele.

Fondivalitseja tasustamise põhimõtted on sätestatud fondivalitseja nõukogu poolt kinnitatud tasustamispoliitikas. Fondivalitseja üldine tasustamise strateegia on tagada fondivalitseja pikaajaliste eesmärkide täitmiseks motiveeriv töötasu, luues tugeva seose töötasu ja fondivalitseja ning valitsetavate investeerimisfondide tulemuste vahel. Töötasu määramisel lähtub fondivalitseja turutingimustest ning mõistlikust tasakaalust põhitasu ja muutuva tasu komponendi vahel. Töötasu koosneb põhitasust, mille suurus on kindlaks määratud, ning muutuvtasust. Võtmeisikuid tasustatakse läbi optsiooniprogrammi fondivalitseja emaettevõtja AS-i LHV Group optsioonidega.

Fondivalitsejas on moodustatud töötasukomitee. Tasustamise põhimõtete täielik kirjeldus on kättesaadav fondivalitseja asukohas ja fondivalitseja veebilehel. Osakuomaniku taotlusel tehakse fondivalitseja tasustamispoliitika põhimõtted talle paberkandjal tasuta kättesaadavaks fondivalitseja asukohas.

Fondivalitseja tegevuse üle teostab järelevalvet Finantsinspeksioon (www.fi.ee).

3.2. Depositoorium

Fondi depositooriumiks on määratud AS SEB Pank, registrikoodiga 10004252, asukoha aadress Tornimäe tn 2, 15010 Tallinn, Eesti.

Depositoorium on asutatud Eesti Vabariigi seaduste alusel 15. detsembril 1992.

Depositooriumile on Eesti Panga nõukogu 12. jaanuaril 1993 väljastanud krediidiasutuse tegevusloa EP-11 PO. Depositooriumi peamiseks tegevusalaks on tagasimakstavate vahendite kaasamine ning oma arvel ja nimel laenude andmine või muu finantseerimine, samuti muude tegevusloa ja õigusaktide kohaselt lubatud pangandus- ja investeerimisteenuste osutamine, sealhulgas väärtpaberite ja muu vara hoidmine.

Depositoorium hoiab väärtpabereid ja muid finantsinstrumente, mida tal on võimalik hoida väärtpaberi- või muul samalaadsel kontol, ülejäänud vara kohta peab arvestust; arveldab fondi varaga tehtud tehinguid; hoolitseb, et fondi vara ja osakute puhasväärtust arvutataks vastavalt

õigusaktidele ja fondi tingimustele; täidab fondivalitseja korraldusi ning hindab nende vastavust õigusaktidele ja fondi tingimustele või prospektile; täidab muid ülesandeid vastavalt õigusaktides või depoelepingus sätestatule. Lisaks eeltoodule kontrollib depositoorium, et fondi osakute vahetamine, osakute tagasivõtmine pensioni kindlustuslepingu sõlmimiseks või osakuomanikele väljamaksete tegemiseks on vastavuses kohaldatavates õigusaktides, fondi tingimustes ja prospektis ning asjakohastes muudes lepingutes kehtestatud nõuetega.

Kui fondivalitseja või fondi tegevus on depositooriumile teadaolevatel andmetel oluliselt vastuolus õigusaktidega, fondi tingimustega, prospekti või depoelepinguga, teavitab depositoorium sellest viivitamata Finantsinspeksiooni ja fondivalitseja nõukogu.

Depositoorium hoiab fondi vara, sealhulgas depositooriumis või krediitiasutuses fondi arvelduskontol hoitavast rahast tulenevaid nõudeid, eraldi oma varast ja peab fondi vara kohta eraldi arvestust. Depositooriumil on õigus vara hoidmisega seotud ülesandeid anda edasi kolmandatele isikutele (edaspidi „**alamhaldurid**“). Depositoorium kohustub valima alamhaldurid vajaliku hoolsusega, et tagada nende usaldusväarsus. Depositoorium kontrollib enne ülesannete edasiandmist ja ka edaspidi, et alamhalduri organisatsioonilise ja tehnilise korralduse tase ja finantsseisund on piisavad edasiantud ülesannete usaldusväärseks täitmiseks. Depositooriumi poolt kasutatavate alamhaldurite nimekiri on toodud prospekti lisas 2.

Depositoorium vastutab fondi või fondi investorite ees oma arvel või nimel hoitavate või kolmandale isikule edasi antud väärtpaberite kaotsimineku eest. Depositoorium ei vastuta kolmandale isikule üle antud fondi väärtpaberi kaotsimineku eest, kui ta tõendab, et väärtpaberi kaotsimineku tingis depositooriumist sõltumatu väline sündmus, mille tagajärjed oleksid olnud vaatamata depositooriumi jõupingutustele vältimatud või kui ta tõendab, et kõik järgmised tingimused olid täidetud:

- (i) kõik fondi vara hoidmise ülesannete edasiandmise nõuded on olnud täidetud;
- (ii) depositooriumi ja kolmanda isiku vahel on sõlmitud kirjalik leping, millega depositooriumi kohustused fondi väärtpaberite suhtes antakse sõnaselgelt üle sellele kolmandale isikule ja väärtpaberite kaotsimineku korral on fondivalitsejal, fondil või depositooriumil fondivalitseja või fondi nimel õigus esitada kahjunõue selle kolmanda isiku vastu;
- (iii) depoelepingus lubatakse sõnaselgelt depositoorium vastutusest vabastada ja esitatakse objektiivne vastutusest vabastamise põhjendus.

Depositoorium ning fondivalitseja ei kuulu samasse konsolideerimisgruppi, küll aga pakub depositoorium fondivalitsejale depositooriumi teenuse kõrval muid teenuseid (nt maaklerteenus) ning sellest tulenevalt võib tekkida huvide konflikt AS SEB Pank erinevate üksuste ja tegevusvaldkondade vahel. Lisaks võib depositoorium osutada depositooriumi teenuseid ka teistele investeerimisfondidele, sh endaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluva fondivalitseja fondidele, millisel juhul võib huvide konflikt tekkida depositooriumi ja teiste depositooriumi klientide vahel.

Võimalike huvide konfliktide olukordade tuvastamiseks ning huvide konfliktidega seotud riskide tuvastamiseks ja maandamiseks on depositoorium kehtestanud vastavad protseduurireeglid ning võtnud kasutusele muud asjakohased meetmed (nt üksuste eraldamine, mille vahel võib huvide konflikt tekkida). Lisaks võivad huvide konfliktid kaasneda depositooriumi poolt

ülesannete edasiandmisega juhul kui ülesanded on edasi antud deponitöömüüga samasse konsolideerimisgruppi kuuluvale äriühingule.

Osakuomaniku taotlusel esitab fondivalitseja talle ajakohastatud kolmandate isikute nimekirja, kellele deponitöömüü on fondi vara hoidmise edasi andnud ning deponitöömüü teenuse osutamisel tekkida võivate huvide konfliktide kirjelduse.

Depositöömüü tegevuse üle teostab järelevalvet Finantsinspektorat (www.fi.ee).

3.3. Registripidaja

Fondi osakute registri pidamine ning osakute väljalaske ja tagasivõtmise korraldamine (koos deponitöömüü ja fondivalitsejaga) on kohaldatavatest õigusaktidest tulenevalt antud edasi pensioniregistri pidajale, AS-le Pensionikeskus, registrikood 14282597, asukoha aadress Tartu mnt 2, Tallinn 10145, Eesti.

Registripidaja on asutatud Eesti Vabariigi seaduste alusel 26.06.2017.

Pensioniregistri pidamine on AS-le Pensionikeskus antud väärtpaberite registri pidamise seaduse ja Rahandusministeeriumiga sõlmitud registripidamise lepingu alusel. Registri pidamisel juhindub registripidaja kohaldatavatest õigusaktidest.

4. Investeermiseesmärgid

- 4.1. Fondide tegevuse eesmärk on täiendava sissetuleku võimaldamine fondi osakuomanikele pärast nende pensionile jäämist. Fondide investeermistevõime eesmärk on riski hajutamise põhimõttel fondi vara väärtuse pikaajaline kasvatamine, mis saavutatakse investeerides erinevatesse instrumentidesse, arvestades fondi tingimustes ja prospektis kehtestatud investeermispoliitikat ja –piiranguid ning õigusaktidest tulenevaid imperatiivseid nõudeid.
- 4.2. Fondide tingimustest tuleneva mandaadi alusel investeerib fondi vara fondivalitseja. Fondivalitseja ei garanteeri osakuomanikele fondi investeeringu tulusust.
- 4.3. Enne investeermisotsuse tegemist tutvub fondide tüüpinvestorite kirjeldusega prospekti peatükis 8 („Fondi riskitase ja tüüpinvestori kirjeldus“) ja fondidesse investeerimisega kaasnevate võimalike riskidega, mis on esitatud prospekti lisas 1.

5. Investeermispoliitika

- 5.1. Fondi investeermispoliitika põhiprintsiibid on kehtestatud fondi tingimustes. Fondi investeermispoliitika põhiprintsiip on osakuomanike sisse maksete väärtuse pikaajaline maksimaalne kasvatamine, investeerides fondile lubatud instrumentidesse.
- 5.2. Investeermistevõime arvestab fondivalitseja fondi investeermiseesmärki, prospektis kehtestatud investeermispoliitikat ja –piiranguid ning kohaldatavatest õigusaktidest tulenevaid nõudeid, näidates oma tegevuses üles varavalitsemise kutsetevõimele kohast hoolsust. Lähtuvalt fondi likviidsusprofiilist, tagab fondivalitseja fondi investeeringute piisava hajutamise eri väärtpaberitesse ja muusse varasse selliselt, et oleks tagatud fondi osakute tagasivõtmine ja väljamaksete tegemine vastavalt fondi tingimustes ja prospektis kehtestatud. Osakute tagasivõtmise ja väljalaske osas vaata prospekti punkte 9.2 ja 9.3.

- 5.3. Fondi arvel võib teha tehinguid tuletisinstrumentidega nii riskide maandamiseks kui ka investeerimiseesmärkide saavutamiseks. Tuletisinstrumentidega tehtavad tehingud ei tohi tingida fondi investeerimiseesmärkidest või –poliitikast kõrvalekaldumist. Vaata täiendavaid piiranguid tuletisinstrumentidega tehingute tegemisele punktides 6.4.8 ja 6.4.10.

6. Investeerimispiirangud

Fondi vara võib investeerida üksnes fondi tingimustes ja käesolevas peatükis nimetatud varasse. Fondi vara investeerimisel lähtutakse prospektis kehtestatud piirangutest niivõrd kuivõrd fondi investeerimispoliitikas pole teisiti sätestatud. Lisaks tingimustele ja prospektile kohaldatakse fondi vara investeerimisele kohaldatavates õigusaktides kehtestatud imperatiivseid nõudeid.

6.1. Fondispetsiifilised piirangud

6.1.1. LHV Pensionifond Aktiivne III

Fond eelistab **vara investeerimisel välismaiseid turge, likviidsemaid ja reguleeritud turul kaubeldavaid instrumente**. Fondi vara võib kogu ulatuses investeerida aktsiatesse, aktsiafondidesse ja muudesse aktsiatega sarnastesse instrumentidesse. Fondi vara võib lisaks eelnimetatule investeerida ka võlakirjadesse, rahaturuinstrumentidesse, hoiustesse, teiste investeerimisfondide osakutesse või aktsiatesse, kinnisasjadesse, tuletisinstrumentidesse, väärtpaberitesse, mille alusvaraks on väärismetall või toore või mille hind sõltub väärismetallist või toormest, ja muusse varasse. Fondi arvel võib ka võtta ja anda laenu. Fondi arvel võib Fondivalitseja võtta laenu kuni 25% fondi vara väärtusest, mis mh võimaldab fondi vara aktsiariskiga instrumentidesse investeerida ka üle 100% fondi vara väärtusest, kuni 125% fondi vara väärtusest.

Fondivalitseja ei järgi fondi vara investeerimisel kindlat indeksit ning fondi investeerimispoliitika ei ole spetsialiseerunud regioonide põhiselt. Investeeringute täpse jagunemise erinevate regioonide, majandusharude, varaklasside ja emitentide põhiselt otsustab fondivalitseja lähtudes fondi ja seeläbi osakuomanike kollektiivsetest huvidest ning oma parimatest professionaalsetest teadmistest ja kogemustest.

Fondi vara investeerimisel võetakse reeglina pikad positsioonid lähtuvalt emitentide fundamentaalsetest näitajatest ning hoidutakse spekulatiivsetest investeeringutest eesmärgiga teenida turu lühiajalistest kõikumistest. See ei välista vajadusel operatiivset reageerimist turuolukorrale ning samuti fondi profiili arvestades tehingute tegemist vajaliku likviidsuse tagamiseks.

6.1.2. LHV Pensionifond Roheline III

Fondi vara investeeritakse **minimaalselt 50% ulatuses fondi vara väärtusest indekseid järgivatesse investeerimisfondidesse**. Fondi vara võib kogu ulatuses investeerida aktsiatesse, aktsiafondidesse ja muudesse aktsiaga sarnastesse instrumentidesse (edaspidi: aktsiariskiga instrument). Seejuures investeeritakse **riskivaradesse kokku vähemalt 75% fondi vara väärtusest**. Iga kord kui riskivarade osakaal langeb alla 75% fondi vara väärtusest, suurendab fondivalitseja nende osakaalu üle 75% fondi vara väärtusest 5 pangapäeva jooksul.

Fondi vara investeerimisel riskivaradesse lähtub fondivalitseja põhimõttest, et tehtavad investeeringud peavad olema **vastutustundlikud, keskkonnasõbralikud, rohelised, eetilised, jätkusuutlikud, kliimamuutuste vastased, orienteeritud ressursisäästlikkusele või olema muudest investeerimisvõimalustest väiksema kasvuhoonegaaside jalajäljega**. See tähendab, et investeeringud, mis tehakse indekseid järgivatesse investeerimisfondidesse, ei järgi konkreetset indeksit, kuid on indeksi koostaja poolt markeeritud kui ESG faktoreid (*environmental, social, governance*) arvesse võtva indeksina, sotsiaalselt vastutustundliku indeksina, jätkusuutliku indeksina või keskkonnavalase temaatilise indeksina. Fondi arvelt tehtavad üksikinvesteeringud riskivaradesse on keskkonnavalased temaatilised investeeringud, kus vähemasti 20% ettevõtte tuludest, EBITDAst või investeeritud kapitalist peab tulema ühest järgnevatest valdkondadest – taastuenergia ja alternatiivenergia; energiaefektiivsus; veetaristu ja –tehnoloogia; reostuse vähendamine; prügimajandus ja ümberkäitlemine; keskkonnavalased toetustegevused; vastutustundlik toidu-, põllumajandus- ja metsatööstus. Fondi arvel ei tehta üksikinvesteeringuid äriühingutesse, mis tegelevad hasartmängu-, relva-, tubaka-, alkoholi- või söetööstusega.

Fondi vara võib investeerida aktsiatesse, aktsiafondidesse ja muudesse aktsiaga sarnastesse instrumentidesse, võlakirjadesse, rahaturuinstrumentidesse, hoiustesse, teiste investeerimisfondide osakutesse või aktsiatesse, kinnisasjadesse, tuletisinstrumentidesse, väärtpaberitesse, mille alusvaraks on väärismetall või toore või mille hind sõltub väärismetallist või toormest, ja muusse varasse. Fondi arvel võib ka võtta ja anda laenu. Fondi arvel võib Fondivalitseja võtta laenu kuni 25% fondi vara väärtusest, mis mh võimaldab fondi vara aktsiariskiga instrumentidesse investeerida ka üle 100% fondi vara väärtusest, kuni 125% fondi vara väärtusest.

Fondivalitseja ei järgi fondi vara investeerimisel kindlat indeksit ning fondi investeerimispoliitika ei ole spetsialiseerunud regioonide põhiselt. Investeeringute täpse jagunemise erinevate regioonide, majandusharude, varaklasside ja emitentide põhiselt otsustab fondivalitseja lähtudes fondi ja seeläbi osakuomanike kollektiivsetest huvidest ning oma parimatest professionaalsetest teadmistest ja kogemustest.

Investeerimisfondidesse investeerimisel eelistatakse selliseid, mis ei ole sünteetilised, mis on maksuefektiivsed, madala kulumääraga (jooksvad tasud, maaklertasu, ostumüüginoteeringute hinnavahe), likviidsed ning jälgendavad oma alusindeksi liikumist võimalikult täpselt.

6.1.3. LHV Pensionifond Indeks III

Fondi vara investeeritakse indekseid järgivatesse investeerimisfondidesse. **Aktsiatesse investeerivate fondide osakaalu hoiab Fondivalitseja 100% lähedal** Fondi vara väärtusest. Iga kord kui **raha osakaal** ületab 2% Fondi vara väärtusest, investeerib Fondivalitseja vaba raha vähemalt 2% ületavas osas 5 pangapäeva jooksul.

Fondi vara investeerimisel ei järgi fondivalitseja konkreetset indeksit. Investeeringud aktsiatesse investeerivatesse investeerimisfondidesse jagunevad kahe turuliigi vahel – arenenud turud (*developed markets*) ja arenevad turud (*emerging markets*) – vastavalt nende ligilähedasele osakaalule maailma sisemajanduse koguproduktist (SKP).

Fondi vara jagunemise nimetatud kahe turuliigi vahel määrab fondivalitseja kindlaks korra aastas, 3. kvartalis. Muul ajal võib fondivalitseja jaotust muuta üksnes fondi investeerimispoliitika või -piirangute olulise muutmise korral. Jaotus avaldatakse fondi mudelportfellis (edaspidi „**mudelportfell**“). Mudelportfellis on lisaks välja toodud ka nende investeerimisfondide nimetused, millesse fondi vara investeeritakse. Investeerimisfondide loetelu Mudelportfellis võib fondivalitseja jooksvalt ajakohastada, lisades sellesse uusi investeerimisfonde või eemaldades neid.

Uue jaotuse mudelportfellis avalikustamise järgselt teeb fondivalitseja fondi investeeringute osas ostu ja müügitehingud, viimaks portfelli vastavusse uue jaotusega. Vaba raha investeerimisel või fondi jooksvate tasude alandamise eesmärgil fondi vara hulka kuuluvate investeerimisfondidega tehtavate tehingutega lähendab fondivalitseja fondi investeeringute koosseisu turuliikide lõikes avaldatud mudelportfellile, olenemata olukorrast väärtpaberiturgudel. Sama põhimõtet järgib fondivalitseja siis, kui on vaja teha tehinguid investeerimispiirangu rikkumise vältimiseks või fondi osakute lunastamiseks. Fondivalitseja ei maanda fondi investeeringutest tulenevat valuutariski.

Mudelportfelli koostades eelistab fondivalitseja investeerimisfonde, mis ei ole sünteetilised, mis on maksuefektiivsed, madala kulumääraga (jooksvad tasud, maaklertasu, ostu-müüginoteeringute hinnavahe), likviidsed ning jäljendavad oma alusindeksi liikumist võimalikult täpselt.

6.2. Lubatud investeeringud

- 6.2.1. Fondi vara võib investeerida väärtpaberitesse ja rahaturuinstrumentidesse, mis vastavad vähemalt ühele järgmistest tunnustest:
- (i) väärtpaberid või rahaturuinstrumentid, mis on võetud kauplemisele või millega kaubeldakse lepinguriigi reguleeritud turul;
 - (ii) väärtpaberid või rahaturuinstrumentid, mis on võetud kauplemisele või millega kaubeldakse muul lepinguriigis asuval turul, mis tegutseb korrapäraselt ning on tunnustatud ja üldsusele avatud;
 - (iii) väärtpaberid või rahaturuinstrumentid, mis on noteeritud kolmanda riigi väärtpaberibörsi ametlikus nimekirjas või millega kaubeldakse kolmanda riigi muul

turul, mis tegutseb korrapäraselt ning on tunnustatud ja üldsusele avatud ning mille vahendusel on võimalik avalikkusel omandada või võõrandada väärtpabereid või rahaturuinstrumente ning see on Finantsinspektsiooni poolt heaks kiidetud või asub järgmistes riikides: OECD liikmesriigid, Lubatud IOSCO liikmesriigid, Aserbaidžaan, Gruusia, Jeemen, Kambodža, Laos, Liibanon, Moldova, Myanmar, Tadžikistan või Türkmenistan;

- (iv) väärtpaberid või rahaturuinstrumendid, mille emiteerimise tingimuste kohaselt võetakse need kauplemisele punkti 6.2.1 alapunktides (i) kuni (iii) nimetatud turul 12 kuu jooksul pärast emiteerimist.

6.2.2. Fondi vara võib investeerida rahaturuinstrumentidesse, mis ei vasta punktis 6.2.1 nimetatud tunnustele, aga nende emitendi või emissiooni suhtes on täidetud kohaldatavatest õigusaktidest tulenevad investorkaitse nõuded.

6.2.3. Fondi vara võib investeerida teistesse investeerimisfondidesse, mille osakud või aktsiad on võetud kauplemisele punktis 6.2.1 nimetatud reguleeritud turul.

6.2.4. Fondi vara võib lisaks punktis 6.2.3 nimetatule investeerida eurofondidesse ja teistesse lepinguriigis või kolmandas riigis asutatud investeerimisfondidesse, mis vastavad UCITS direktiivi artikli 1 lõike 2 punktides a ja b sätestatud nõuetele (edaspidi „**muud investeerimisfondid**“) ning täidetud on järgmised nõuded:

- (i) muude investeerimisfondide üle teostatakse finantsjärelevalvet Euroopa Liidu õigusaktide nõuetega samaväärses ulatuses ning sellise investeerimisfondi pädeva järelevalveasutuse ja Finantsinspektsiooni vaheline koostöö ei ole takistatud;
- (ii) muude investeerimisfondide osakuomanike kaitse tase on samaväärne eurofondide osakuomanikele ettenähtud kaitse tasemega, eelkõige varade lahususe, laenude võtmise ja andmise ning väärtpaberite ja rahaturuinstrumentide lühikeseks müügi osas;
- (iii) muude investeerimisfondide majandustegevuse kohta esitatakse poolaasta- ja aastaaruanded, mis annavad ülevaate selle investeerimisfondi varast, sealhulgas investeerimisfondi kohustustest, tulust, kulust ning investeeringutest; ja
- (iv) omandatava eurofondi või muu investeerimisfondi varast võib sellise investeerimisfondi alusdokumentide kohaselt investeerida teistesse eurofondidesse või muudesse investeerimisfondidesse kokku mitte rohkem kui 10% varade väärtusest.

6.2.5. Fondi vara võib paigutada nõudmiseni või kuni 12-kuulise tähtajaga hoiustesse krediitiasutuses, mille:

- (i) registrijärgne asukoht on lepinguriigis; või
- (ii) suhtes kohaldatakse usaldatavusnõudeid, mida Finantsinspektsioon peab samaväärseks Euroopa Liidu õigusaktides sätestatud nõuetega, kui krediitiasutus on asutatud kolmandas riigis.

6.2.6. Fondi vara võib investeerida tuletisinstrumentidesse (sealhulgas rahas täidetavad tuletisinstrumendid), millega kaubeldakse punktis 6.2.1 nimetatud turgudel, või turuväliselt omandatavatesse tuletisväärtpaberitesse (edaspidi „**OTC tuletisinstrumendid**“) tingimusel, et nende alusvaraks on või nende hind sõltub otseselt või kaudselt järgmistest mõjuteguritest: valuuta, valuutakursid, väärtpaberi-

või muud finantsindeksid, instrumendid, millesse fond tohib otse investeerida, või LHV Pensionifondi Aktiivne III ja LHV Pensionifondi Roheline III puhul väärismetallid või toormed.

- 6.2.7. Tehingud OTC tuletisinstrumentidega peavad lisaks punktis 6.2.6 kehtestatud nõuetele vastama järgmistele tingimustele:
- (i) tehingu vastaspooleks on e-raha asutus, fondivalitseja, investeerimisühing, kindlustusandja, krediidasutus, makseasutus või muu isik, kelle suhtes kehtestatud usaldatavusnõuete täitmise üle teostatakse riiklikku finantsjärelevalvet;
 - (ii) OTC tuletisinstrumenti väärtust on võimalik igapäevaselt usaldusväärselt hinnata ja fondi initsiatiivil saab selle tuletisinstrumenti igal hetkel õiglase hinna eest võõrandada, oma positsiooni selles likvideerida või vastassuunalise tehinguga sulgeda.
- 6.2.8. Investeeringuid investeerimisfondidesse, mis ei ole eurofondid, käsitletakse investeerimispiirangute rakendamisel tuletisinstrumentidena, kui selliste investeerimisfondide investeerimiseesmärkide saavutamiseks kasutatakse peamiselt tuletistehinguid, eelkõige vahetuslepinguid. Sellistesse investeerimisfondidesse investeerimisel ei kohaldata punktis 6.4.8 kehtestatud piiranguid.

6.3. Lubatud alternatiivsed investeeringud

Lisaks punktis 6.1 nimetatud varadele võib fond investeerida järgmistesse varadesse:

- 6.3.1. LHV Pensionifond Aktiivne III puhul kuni 30%, LHV Pensionifond Roheline III puhul kuni 50% ja LHV Pensionifondi Indeks III puhul kuni 10% fondi vara väärtusest väärtpaberitesse ja rahaturuinstrumentidesse, mis ei vasta punktis 6.2.1 nimetatud tingimustele;
- 6.3.2. LHV Pensionifond Aktiivne III ja LHV Pensionifond Roheline III puhul kuni 25% fondi vara väärtusest väärtpaberitesse, mille alusvaraks on toore, ning väärismetalle ja toormeid esindavatesse sertifikaatidesse;
- 6.3.3. kuni 50% fondi vara väärtusest teistesse investeerimisfondidesse, mis ei vasta punktides 6.2.3 ja 6.2.4 nimetatud tingimustele, kui selliste fondide osakute või aktsiate väärtuse saab kindlaks määrata täpselt ja usaldusväärselt turuhinna või muu asjakohase hindamissüsteemi alusel;
- 6.3.4. LHV Pensionifond Aktiivne III ja LHV Pensionifond Roheline III puhul kuni 70% fondi vara väärtusest kinnisasjadesse, kinnisasjadesse investeerivate teiste investeerimisfondide või muude äriühingute osakutesse, aktsiatesse või muudesse väärtpaberitesse, mille hind või millest saadav tulu sõltub otseselt kinnisvara hinnast või selle muutustest. Fondi arvel võib omandada ka esemeid, mis on vajalikud fondi poolt omandatud või omandatavate kinnisasjade haldamiseks.

6.4. Riskihajutamise nõuded

- 6.4.1. LHV Pensionifond Aktiivne III ja LHV Pensionifond Roheline III vara võib ühe krediidasutuse või samasse konsolideerimisgruppi kuuluvate krediidasutuste hoiustesse paigutada kuni 20% fondi vara väärtusest. LHV Pensionifondi Indeks III vara ei või investeerida hoiustesse. Kõnealust piirangut ei kohaldata depositeerimise avatud fondi arvelduskonto suhtes, kuhu laekuvad osakute väljalaskmisest ja fondi vara võõrandamisest saadud rahalised vahendid, samuti dividendid, intressid ja muud fondi rahalised vahendid, samuti ajutiselt üleöödeposiiti paigutatud raha suhtes.
- 6.4.2. Fond võib ühe isiku emiteeritud väärtpaberitesse või rahaturuinstrumentidesse investeerida kuni 15% fondi vara väärtusest, kui kohaldatavatest õigusaktidest ei tulene teisiti. Fondivalitsejaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluva äriühingu poolt emiteeritud väärtpaberite ja rahaturuinstrumentide väärtus kokku ei tohi ühelgi juhul ületada 5% fondi vara väärtusest.
- 6.4.3. LHV Pensionifond Aktiivne III ja LHV Pensionifond Roheline III vara võib ühe isiku emiteeritud pandikirjadesse investeerida kuni 25% fondi vara väärtusest. Kui ühe isiku emiteeritud pandikirjadesse investeeritakse rohkem kui 5% fondi vara väärtusest, võib selliste investeeringute väärtus kokku moodustada kuni 80% fondi vara väärtusest.
- 6.4.4. LHV Pensionifond Aktiivne III ja LHV Pensionifond Roheline III vara võib investeerida ühe isiku emiteeritud väärtpaberitesse ja rahaturuinstrumentidesse kuni 35% fondi vara väärtusest, kui selle emitendiks või tagajaks on:
- (i) lepinguriik või lepinguriigi kohaliku omavalitsuse üksus;
 - (ii) kolmas riik;
 - (iii) rahvusvaheline organisatsioon, millesse kuulub vähemalt üks lepinguriik.
- 6.4.5. Fond võib ühte investeerimisfondi investeerida kuni 20% fondi vara väärtusest. Kui eurofondi vara investeerimisel järgitakse vastavalt investeerimisfondide seaduses või UCITS direktiivis sätestatud kindlat indeksit, võib ühe sellise investeerimisfondi osakute või aktsiate väärtus moodustada kuni 30% fondi vara väärtusest.
- 6.4.6. Fondi vara võib investeerida fondivalitseja või fondivalitsejaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluva äriühingu poolt valitsetavatesse teistesse investeerimisfondidesse (sealhulgas investeerimisfondidesse, mille vara valitseb fondivalitseja või nimetatud äriühing tegevuse edasiandmise korras) kuni 50% ulatuses fondi vara väärtusest.
- 6.4.7. LHV Pensionifond Aktiivne III ja LHV Pensionifond Roheline III arvel ühe kinnisasja soetusväärtus ei või omandamise ajal ületada 10% fondi vara väärtusest, seda ka juhul, kui fondi vara investeeritakse kinnisasjadesse teise investeerimisfondi või äriühingu kaudu.
- 6.4.8. Fondi vara investeerimisel tuletisinstrumentidesse järgitakse alljärgnevat piiranguid:

- (i) tuletisinstrumentidest tulenev avatud riskipositsioon ei tohi ületada 50% fondi vara väärtusest, välja arvatud valuuta-, intressi-, turu- või muude fondi varaga seotud riskide maandamiseks (*hedging*) tehtud tehingud;
- (ii) OTC tuletisinstrumentidega võetav riskipositsioon võib moodustada kuni 10% fondi vara väärtusest, kui vastaspooleks on krediidiasutus, mille hoiustesse võib fond oma vara paigutada. Muudel juhtudel ei tohi riskipositsioon ühe isiku suhtes ületada 5% fondi vara väärtusest.

6.4.9. Fond võib investeerida punktis 6.2.1 nimetatud riikide ametlikesse valuutadesse.

6.4.10. Kui ühe isiku emiteeritud väärtpaberite, rahaturuinstrumentide või tuletisinstrumentide väärtus moodustab üle 5% fondi vara väärtusest, ei tohi selliste investeeringute väärtus kokku moodustada rohkem kui 40% fondi vara väärtusest. Kõnealuse piirangu rakendamisel ei võeta arvesse järgmiseid investeeringuid:

- (i) OTC tuletisinstrumentidega tehtavad tehingud, mille osapooliks oleva krediidid- või finantsasutuse suhtes kehtivate usaldatavusnõuete üle teostatakse finantsjärelevalvet;
- (ii) investeeringud punktis 6.4.3 nimetatud instrumentidesse;
- (iii) investeeringud punktis 6.4.4 nimetatud instrumentidesse.

6.4.11. Ühe isiku emiteeritud väärtpaberite ja rahaturuinstrumentide väärtus (välja arvatud pandikirjad) ning sellesse isikusse paigutatud hoiuste väärtus ja tuletistehingute riskipositsioonid selles isikus ei tohi moodustada kokku rohkem kui 20% fondi vara väärtusest.

6.4.12. Ühe isiku emiteeritud väärtpaberite ja rahaturuinstrumentide, sealhulgas pandikirjade, tuletisinstrumentide ning sellesse isikusse paigutatud hoiuste väärtus kokku ei või moodustada rohkem kui 35% fondi vara väärtusest. Kõnealuse piirangu rakendamisel ei arvestata punktis 6.4.4 nimetatud investeeringuid.

6.5. Muud piirangud

6.5.1. Fondi arvel ei tohi omandada või omada osalust fondivalitsejas.

6.5.2. Kui kohaldatavatest õigusaktidest ei tulene teisiti, ei tohi fond vara omandada järgmistelt isikutelt või neile vara võõrandada:

- (i) fondivalitseja või temaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluv äriühing;
- (ii) fondivalitseja juht, vandeaudiitor või töötaja;
- (iii) fondivalitseja valitsetav teine investeerimisfond, välja arvatud väärtpaberite võõrandamisel reguleeritud turul võõrandamise hetkeks väljakujunenud või muu sõltumatu hindaja määratud õiglase hinnaga, kui sellise tehingu tegemine aitab fondivalitseja valitsetaval teisel fondil oma investeerimiseesmärke täita;
- (iv) isik, kellel on käesolevas punkti 6.5.2 alapunktides (i) kuni (iii) nimetatud isikutega ühtiv majanduslik huvi.

6.5.3. Kui kohaldatavatest õigusaktidest ei tulene teisiti, võib fondi arvel märkida fondivalitsejaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluva äriühingu poolt

korraldatavast või garanteeritud väärtpaberi või rahaturuinstrumenti emissiooni, pakkumise või müügi kogumahust kuni 25%.

- 6.5.4. Fondi arvel võib võtta laenu kuni 25% ulatuses fondi vara väärtusest.
- 6.5.5. LHV Pensionifond Aktiivne III ja LHV Pensionifond Roheline III puhul võib kuni 10% ulatuses kokku anda laenu isikutele, kelle emiteeritud võlakirjadesse on fondil lubatud investeerida.
- 6.5.6. Fondi arvel ei tohi teha väärtpaberite ega muu finantsvaraga seotud võõrandamis- või laenutehinguid (sh repo- ja pöördrepo tehingud ning muud väärtpaberite kaudu finantseerimise tehingud), kui sellest tuleneva kohustuse täitmine ei ole samas ulatuses kaetud fondi varasse kuuluvate väärtpaberite või muu finantsvaraga või kui väärtpaberid ega muu finantsvara ei kuulunud võõrandamislepingu sõlmimise hetkel fondi varasse.
- 6.5.7. Fondi arvel tehtava tuletistehingu vastaspooleks ei tohi olla fondi osakuomanik või isik, kellel on fondiga ühtiv majanduslik huvi.
- 6.5.8. Fond ei tohi olla täisühingu osanik ega usaldusühingu täisosanik, samuti mittetulundusühingu või tulundusühistu liige ega sihtasutuse asutaja. Fond võib olla korteriühistu liige, kui see tuleneb temale kuuluvast korteriomandist.

6.6. Investeeringispiirangute rikkumine

- 6.6.1. Fondivalitsejal on kohaldatavates õigusaktides sätestatud tingimustel ja korras õigus ilma igasuguse vastutuseeta kalduda kõrvale fondi vara investeerimisele rakendatavatest piirangutest. Muuhulgas hõlmab see fondi arvel märkimisõiguse või ostueesõiguse kasutamist, fondi emissiooni, väärtpaberite turuväärtuse muutumist või muid fondivalitsejast mittesõltuvaid põhjuseid.
- 6.6.2. Tehingute tegemisel fondile kohalduvate piirangute rikkumine ei too kaasa nende tehingute tühisust, kuid fondivalitseja peab hüvitama fondile (ja seeläbi kollektiivselt fondi osakuomanikele) rikkumise tõttu tekkinud kahju. Fondivalitseja vastutab üksnes otsese varalise kahju eest ning vastutus kaudse ja muu sellelaadse kahju (sealhulgas saamata jäänud tulu, osakute vahetamisest tingitud tasud ja kulud jms) eest on välistatud kohaldatavate õigusaktidega võimaldatavas maksimaalses ulatuses.
- 6.6.3. Osakuomanikele kahju hüvitamise osas vaata prospekti peatükki 17 („Vastutus“).

6.7. Riskide juhtimine

- 6.7.1. Fondivalitseja võib fondi portfelli efektiivseks haldamiseks rakendada erinevaid meetodeid ja instrumente investeerimiseesmärkide saavutamiseks, riskide maandamiseks, kulude optimeerimiseks või muudel portfelliguhtlemise eesmärkidel. Sellised instrumendid ja meetodid võivad hõlmata muuhulgas tuletisinstrumentide

kasutamist kui ka väärtpaberite laenamise ja muude väärtpaberite kaudu finantseerimistehingute tegemist.

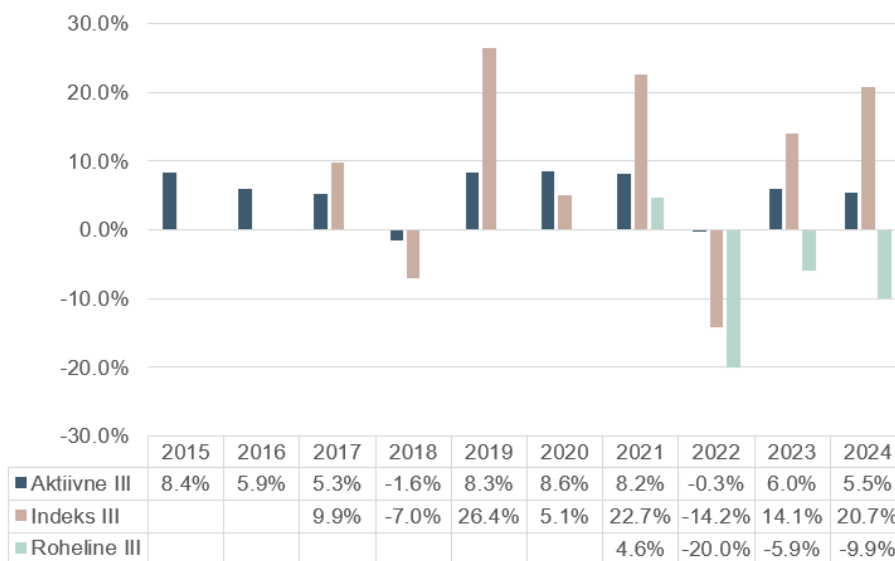
6.7.2. Fondi portfelli efektiivseks haldamiseks rakendatavad meetodid ja instrumendid peavad vastama järgmistele tingimustele:

- (i) nende kasutamine on majanduslikult otstarbekas ja need võimaldavad kuluefektiivsust;
- (ii) need on kooskõlas fondi riskiprofiiliga ja fondivalitseja riskijuhtimisreeglitega ning nende eesmärgiks on vähendada fondi vara investeerimisega seotud riske ja kulusid ning tekitada täiendavat tulu või kasumit;
- (iii) nende kasutamisega seotud riskid on piisaval määral maandatavad rakendatava riskijuhtimissüsteemiga;
- (iv) nende kasutamine ei tohi ühelgi juhul põhjustada kõrvalekaldumist fondi tingimustes ja prospektis sätestatud investeerimiseesmärkidest ja -poliitikast.

6.7.3. Fondivalitseja rakendab meetmeid riskide juhtimiseks, mis võimaldavad igal ajal jälgida ja mõõta investeerimispositsioonide riske ja nende üldist mõju fondi portfelli riskiprofiilile ning adekvaatselt ja sõltumatult hinnata reguleeritud turu väliselt omandatavate tuletisinstrumentide väärtust.

7. Eelmiste perioodide tootlus

Fondide eelmiste perioodide aastased tootlused on järgnevad:

*Tootlused on esitatud pärast valitsemistasu mahaarvamist. Tootlused põhinevad Eesti pensionisüsteemi ametliku infoportaali Pensionikeskus (www.pensionikeskus.ee) andmetel. Fondi puhaskasv on arvutatud fondi alusvaluutas. LHV Pensionifondi Indeks III ja LHV Pensionifondi Aktiivne III strateegia muutus 2023. aastal oluliselt. Muudatusele eelnevate perioodide tulemused saavutati tingimustes, mis enam ei kehti.

Fondi eelmiste perioodide tootlus ei tähenda lubadust ega viidet fondi järgmiste perioodide tootluse kohta.

8. Fondi riskitase ja tüüpinvestori kirjeldus

Fondide pakkumine on suunatud Eesti residendist füüsilistele isikutele, kellel on võimalik ja kes soovivad maksuefektiivselt teha pikaajalisi investeringuid täiendavasse kogumispensionisse eesmärgiga kasutada kogutud raha 5 aastat enne pensioniiga. Isikute ootused pensionieaks raha kogumisel erinevad ning võivad sõltuda inimese vanusest (ajast pensionieani), riskitaluvusest ning varasemast investeerimiskogemusest. Fondid erinevad üksteisest investeerimispoliitika, riskitaseme ning ka oodatava pikaajalise tootluse poolest, mida kõike tasub sobivaima fondi valikul arvestada.

Fondivalitseja kasutab riskihindamisel sünteetilise riski meetodit, kus vastavalt volatiilsusele võib fond omada riskiklassi 1-7. Mida kõrgem on volatiilsus, seda suurem riskiklass. Fondi volatiilsus leitakse standardsel meetodil: 5 aasta nädalaste tootluste põhjal aasta baasile viiduna. Sünteetilise riski ja volatiilsuse leidmise meetodika ning vastavate riskiklasside täpsem kirjeldus sisaldub Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutuse juhendis „CESR's guidelines on the methodology for the calculation of the synthetic risk and reward indicator in the Key Investor Information Document“.

Tuletisinstrumentide kasutamise võimalik mõju fondi riskitasemetele ei ole fondivalitseja hinnangul fondi puhul olulise suurusega.

Fond	Fondi riskitase ja riskiklass	Investori eeldatav...		Mõistlik investeringu pikkus (aastaid väljamaksete ni ehk tüüpiliselt pensionieani)
		...investeerimiskogemus	...riskitaluvus	
LHV Aktiivne III	Reguleeritud turge eelistav fond, mis võib kogu ulatuses fondi vara väärtusest võtta aktsiariski. Aktiivse investeerimisstrateegiaga III samba fondivalikust kõige madalama eeldatava	Kui investori investeerimishorisont on pikk (üle 10 aasta), ei eelda fondi investeerimine varasemat investeerimiskogemust. Lühemaajalise investeerimishorisondiga varasemat investeerimiskogemust mitte-omavatel investoritel tasub konsulteerida eelnevalt investeerimisnõustajaga mõistmaks investeerimisriske ning nende seotust võimaliku	Investoril tuleb arvestada sellega, et fond võib investeerida kogu oma vara aktsiaturgudele. Aktsiaturgude languse korral võib osaku väärtus langeda lühikese ajaperioodi jooksul ulatuslikult.	Üle 10 aasta

	volatiilsusega Riskitase: kõrge * Riskiklass: 4	saadava tuluga.		
LHV Roheline III	Riskivarade osakaal vahemikus 75-100% fondi vara väärtusest. Kuna fondijuht peab riskivarade osakaalu hoidma pidevalt üle 75%, konkreetsete instrumentide valikuga on fondijuhil võimalik fondi riskitaset küll vähendada või suurendada, kuid seda teatud piirini, arvestades muuhulgas, et instrumentide valik peab toimuma roheliste/ESG investeringu te seast. Riskitase: kõrge * Riskiklass: 6	Fondi investeerimisel on sõltumata pensionieani jäänud ajast soovitatav omada varasemat investeerimiskogemust. investeerimisnõustajaga mõistmaks investeerimiskogemust riske ning nende seotust võimaliku saadava tuluga.	Investoril tuleb arvestada sellega, et fond võib investeerida kogu oma vara aktsiaturgudele. Aktsiaturgude languse korral võib osaku väärtus langeda lühikese ajaperioodi jooksul ulatuslikult.	Üle 10 aasta
LHV Indeks III	Fond investeerib kogu vara aktsiaturgudel	Fondi investeerimine eeldab varasemat investeerimiskogemust. Kuna fondijuht ei hinda	Aktsiaturgude languse korral võib osaku väärtus langeda	Üle 10 aasta

	e ja fondijuht ei muuda aktiivselt Fondi riskitaset. Fondi investeerides peab investor olema valmis taluma aktsiaturgude võimalikest suurtest kõikumistest tulenevaid riske. Riskitase: kõrge * Riskiklass: 6	väärtpaberiturgude tõusu ja languse potentsiaali ega muuda Fondi riskitaset, lasub selle võrra suurem Fondi riskitaseme sobivuse hindamise kohustus Osakuomanikul endal. Mõistmaks investeerimisisriske ning nende seotust võimaliku saadava tuluga, tasub konsulteerida eelnevalt investeerimisinõustajaga. Investor, kellel puudub kogemus investeerimisega, peaks konsulteerima professionaalse investeerimisinõustajaga saamaks aru riskidest, mis kaasnevad fondi investeerimisega, samuti riski ja oodatava tootluse omavahelisest suhtest.	lühikese ajaperioodi jooksul ulatuslikult. Osakuomanikul on soovitatav fondi investeerida pikaajaliselt. Pensioniea lähenedes on soovitatav kogutud vara üle viia madalama riskitasemega vabatahtlikku pensionifondi.	
--	---	---	---	--

* Aktsiaturgudele investeerimisel tuleb arvestada võimalike suurte kõikumistega aktsiate hindades, mis on eriti oluline siis, kui investeerimishorisont on lühiajaline. Investeeringuid võlakirjadesse peetakse võrreldes aktsiatesse investeerimisega turvalisemaks, mistõttu on investeeringud võlakirjadesse üldjuhul madalama riskiga.

Enne investeerimisotsuse tegemist tutvu kindlasti investeeringuga kaasnevate võimalike riskidega, mis on esitatud prospekti lisas 1 ning vajadusel konsulteerige investeerimisinõustaja või fondivalitseja konsultantidega.

9. Osakud

9.1. Üldine

9.1.1. Fondid emiteerivad ühte liiki osakuid, mis väljendavad osakuomaniku mõttelist osa vastava fondi varast. Osakuomanikul, tema pandipidajal, võlausaldajal täitemenetluses ega pankrotihalduril pankrotimenetluses ei ole õigust nõuda osakuomanike varaühisuse lõpetamist või tema osa eraldamist fondi varast.

Fond	Väärtpaberi nimi	ISIN	Nimiväärtus (EUR)
LHV Pensionifond Aktiivne III	LHV Pensionifond Aktiivne III	EE3600010294	0,64

LHV Pensionifond Roheline III	LHV Pensionifond Roheline III	EE3600001764	0,64
LHV Pensionifond Indeks III	LHV Pensionifond Indeks III	EE3600109419	0,64

- 9.1.2. Osak on nimeline väärtpaber, mida hoitakse elektroonilisel kujul pensioniregistris ning osaku omamist tõendab kanne osakute registris. Osakute registrit peab AS Pensionikeskus. Registripidaja kohta vaata täpsemalt prospekti punktis 3.3 („Registripidaja“).
- 9.1.3. Osak on jagatav ning jagamise tulemusel tekkivad murdosakud ümardatakse kolme komakohani järgmiselt: arvud NNN,NNN0 kuni NNN,NNN4 ümardatakse arvuks NNN,NNN ja arvud NNN,NNN5 kuni NNN,NNN9 arvuks NNN,NN(N+1).
- 9.1.4. Fondide osakute väljalaskmine ei ole ajaliselt piiratud ja nende emissioonimahtu ega väljalastavate osakute arvu kindlaks ei määrata.
- 9.1.5. Osakuid ei või võõrandada ega koormata. Osakutega ei kaubelda ühelgi väärtpaberiturul. Osakutele saab sissenõude pöörata ainult seaduses sätestatud juhtudel ja korras.

9.2. Osakute väljalase

- 9.2.1. Osakuid võivad omandada ja omada füüsilised isikud. Kohaldatavates õigusaktides sätestatud tingimustel ja korras võib osakuid omandada ja omada ka fondivalitseja või fondivalitsejana tegutsenud või muu kohaldatavates õigusaktides täpsustatud isik.
- 9.2.2. Osakuid võib omandada igal pangapäeval. Maksekorralduse laekumise päevaks loetakse pangapäev, mil maksekorraldus laekub registripidajale. Maksekorralduse laekumise hetkeks arvatakse hetk, mil maksekorralduse alusel fondi investeeritav rahasumma laekus märkimiskontole.
- 9.2.3. Maksekorralduse esitamisega sissemakse teostamiseks nõustub isik vastava fondi tingimuste ja prospektiga ja kohustub neid täitma. Osakute väljalaset korraldab registripidaja. Osakud loetakse väljalastuks osakuomaniku nimel registreerimise hetkest. Osakud lastakse välja väljalaskehinnaga, mis määratakse kindlaks vastavalt prospektis sätestatud korrale.
- 9.2.4. Fondide osas ei ole osakute väljalaskmisel piiranguid osakute arvu või nende eest tasumisele kuuluva summa põhisel.
- 9.2.5. Osakute omandamiseks peab isikul olema pensioniregistris avatud pensionikonto. Pensionikonto puudumisel avatakse see valikuavalduse alusel. Pensionikonto on võimalik avada ükskõik millise pensioniregistri kontohalduri vahendusel. Osakute omandamine on võimalik maksekorralduse esitamisega omandaja kontohaldurile, milles märgitakse järgnevad andmed:

Maksja:	Osakuomaniku ees- ja perekonnanimi;
---------	-------------------------------------

Viitenumber:	Osakuomaniku enda siseriikliku makse puhul, kui ta teab enda pensionikonto numbrit, on viitenumber tema pensionikonto number. Osakuomaniku enda siseriikliku makse puhul, kui ta ei tea enda pensionikonto numbrit ning eelistab märkida isikukoodiga, jäetakse viitenumbri väli tühjaks. Välismakse puhul viitenumbri välja ei täideta. Juriidilise isiku poolt oma töötajale makstava tööandjapensioni puhul on viitenumbri struktuur „töötaja pensionikonto number“ + „juriidilise isiku registrikood“ + „kontrolljärg“ (kõik kokku kirjutatud). Töötaja pensionikonto numbrit leiab veebilehelt https://www.pensionikeskus.ee/raamatupidajale/iii-sammas/vabatahtliku-kogumispensioni-liitumiskontroll/. Kontrolljärgu leidmiseks on Pangaliidu veebilehel avaldatud vastav kalkulaator.
Saaja:	AS Pensionikeskus
Saaja konto:	SEB Pank AS: EE141010220263146225 Swedbank AS: EE362200221067235244 Luminor Bank AS: EE961700017004379157 LHV Pank AS EE547700771002908125
Maksekorralduse kuupäev:	
Selgitus:	Selgituse väljale tuleb alati lisada kolmanda samba töötluskood 30101119828. Tööandja makse korral ning juhul, kui isikul puudub kehtiv III samba valikuavaldus, tuleb selgitusse märkida ka fondi ISIN kood: LHV Pensionifond Aktiivne III puhul EE3600010294 LHV Pensionifond Roheline III puhul EE3600001764; LHV Pensionifond Indeks III puhul EE3600109419. Isikukoodiga märkimisel (kui pensionikonto numbrit ei märgita) tuleb lisada ka isikukood, lisades selle ette laiendi „IK:“. Laiendi ning isikukoodi vahele ei tohi jätta tühikut. Kui tööandja asub välismaal ning soovib teha makset Eestisse, ei ole maksekorraldusel tavaliselt võimalik kasutada korraga selgituse ja viitenumbri välja. Sel juhul ei saa ka lisada tööandja registrikoodi. Maksekorraldusel täidetakse sel juhul ainult selgituse väli, kuhu lisatakse töötluskood ja töötaja isikukood. Täpsemad juhised välismakse tegemiseks saab pensioniregistri pidajalt.

- 9.2.6. Maksekorralduse alusel registripidaja kontole ülekantud vahendite eest lastakse välja fondi osakud vahendite laekumisele järgneval pangapäeval. Osakute väljalaskmist korraldab registripidaja, kandes vahendite laekumisel ja nõutavate andmete saamisel laekunud summa suurusele vastava arvu osakuid osakuomaniku pensionikontole.

- 9.2.7. Osak lastakse välja tehingupäeval kehtiva väljalaskehinnaga. Osaku väljalaskehind on osaku puhasväärtus. Osakud loetakse väljalastuks osakuomaniku pensionikontol registreerimise hetkest.

9.3. Osakute tagasivõtmine väljamakse tegemisel

- 9.3.1. Osakute tagasivõtmisel tehakse osakuomanikule väljamakseid. Osakuid võetakse tagasi igal pangapäeval. Osakud võetakse tagasi tagasivõtmishinnaga, milleks on kohaldatavate õigusaktide kohaselt määratud osaku puhasväärtus.
- 9.3.2. Osakute tagasivõtmiseks esitab osakuomanik kontohalduri vahendusel kontohalduri poolt ettenähtud vormis fondivalitsejale avalduse osakute tagasivõtmiseks, milles märgitakse õigusaktides ettenähtud andmed.
- 9.3.3. Osakute tagasivõtmiskuupäevaks ehk tehingu väärtuspäevaks on osakute tagasivõtmise avalduse registripidajale laekumise päevale järgnev kolmas pangapäev. Osakute tagasivõtmise avaldus loetakse laekunuks, kui kontohaldur on avalduse registripidajale edastanud. Väljamaksete tegemisel toimub osakute tagasivõtmine nende omandamise ajalises järjekorras.
- 9.3.4. Osakute tagasivõtmisel tehakse tagasivõetavate osakute eest fondi varast rahas väljamakse vastavalt tagasivõetavate osakute tagasivõtmishinnale. Osak kustutatakse registrist, millega lõpevad sellest tulenevad õigused ja kohustused.
- 9.3.5. Kõik osakute väljalaskmise ja tagasivõtmisega otseselt seotud kulud kannab osakuomanik (sh kontohalduri poolt võetavad tasud ja muud tehingukulud).
- 9.3.6. Vabatahtliku kogumispensioni saamiseks võib isik nõuda väljamaksete tegemist vabatahtlikust pensionifondist või sõlmida kogumispensioni saamiseks enda poolt valitud kindlustusandjaga kindlustuslepingu. Osakute tagasivõtmiseks täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu sõlmimiseks esitab osakuomanik fondivalitsejale kontohalduri kaudu kontohalduri poolt ettenähtud vormis avalduse, milles märgitakse õigusaktides ettenähtud andmed.
- 9.3.7. Depositoorium korraldab osakute tagasivõtmise ja täiendava kogumispensioni kindlustuslepingus ettenähtud kindlustusmakse ülekandmise osakuomaniku poolt avaldatud kindlustusandja arvelduskontole avalduse laekumisele järgneval kolmandal pangapäeval. Osakute tagasivõtmisel täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu sõlmimiseks osakuomanikule väljamakseid ei tehta.
- 9.3.8. Osakud on päritavad. Pärijate puudumisel osakud tühistatakse ning vara jääb fondi. Vabatahtliku pensionifondi osakuomaniku surma korral on pärijal õigus nõuda kõigi päritud osakute või nendest osa kandmist pärija pensionikontole või osakute tagasivõtmist. Osakute tagasivõtmiseks esitab pärija kontohalduri vahendusel Fondivalitsejale avalduse ja pärimistunnistuse. Juriidilisest isikust pärijal on õigus iga tema poolt päritud osaku kohta nõuda rahalise väljamakse tegemist nõude esitamise päeva tagasivõtmishinna ulatuses. Juriidilisest isikust pärija kaotab

rahalise väljamakse tegemise nõudeõiguse, kui ta ei nõua päritud pensionifondi osakute tagasivõtmist ühe aasta jooksul, arvates pärandvara avanemisele järgnevast päevast. Tähtaja jooksul väljanõudmata raha jääb fondi ja vastavad osakud tühistatakse.

- 9.3.9. Väljamakse saamiseks või osakute ülekandmiseks esitab osakuomanik kontohalduri vahendusel kontohalduri poolt ettenähtud vormis fondivalitsejale avalduse, milles märgitakse kohaldatavates õigusaktides ettenähtud andmed. Kui osakuomanikul puuduvad pärijad, tühistatakse talle kuulunud osakud ja pärimisseaduse §-i 18 ei kohaldata. Tühistatud osakutest tulenevad õigused ja kohustused loetakse lõppenuks ning osakutele vastav raha jääb pensionifondi.

9.4. Osakute vahetamine

- 9.4.1. Osakuomanikul on õigus vahetada osakud teise vabatahtliku pensionifondi osakute vastu. Osakute vahetamine ei ole lubatud, kui ühe või mõlema vahetamisega seotud pensionifondi osakute tagasivõtmine või väljalaskmine on õigusaktide alusel keelatud.
- 9.4.2. Pensionifondi vahetamisel osakuomanikule väljamakseid ei tehta. Osakute vahetamisel makstakse osakuomaniku arvel sätestatud tagasivõtmis- ja väljalasketasu. Osakute vahetamisel arvutatakse osaku hind prospektis sätestatud korras.

9.5. Osakute väljalaske ja tagasivõtmise peatamine

- 9.5.1. Fondivalitseja võib osakute väljalaske peatada, kui see kahjustaks oluliselt osakuomanike huve või fondi korrapärast toimimist.
- 9.5.2. Fondivalitseja võib osakute tagasivõtmise peatada, kui:
- (i) fondi arvelduskontodel olevast rahast ei piisa osakute tagasivõtmishinna väljamaksmiseks;
 - (ii) fondi väärtfabereid või muud vara ei ole võimalik viivitamata müüa;
 - (iii) fondi vara puhasväärtuse kindlaksmääramine on takistatud;
 - (iv) peatatakse kauplemine fondi jaoks olulisel reguleeritud või muul turul või peatatakse investeerimisfondi osakute tagasivõtmine, kus fondil on oluline positsioon;
 - (v) osakute tagasivõtmine kahjustaks muul viisil oluliselt osakuomanike huve või fondi korrapärast valitsemist;
 - (vi) esinevad muud kohaldatavatest õigusaktidest tulenevad alused.
- 9.5.3. Punkti 9.5.2 alapunktis (v) nimetatud asjaolud võivad muuhulgas hõlmata korporatiivseid sündmusi (näiteks fondi ühinemise või likvideerimise ettevalmistamine), mis võivad tingida vajaduse osakute tagasivõtmise peatamiseks.
- 9.5.4. Fondi osakute tagasivõtmise peatamisest peab fondivalitseja viivitamata teavitama Finantsinspektsiooni, välja arvatud kui osakute tagasivõtmine peatatakse seoses kauplemise peatamisega reguleeritud või muudel turgudel või lühiajaliselt muu kiireloomulise vajaduse korral, kui fondivalitseja hinnangul kahjustaks osakute

tagasivõtmine osakuomanike üldisi huve, samuti muudel kohaldatavates õigusaktides sätestatud juhtudel.

- 9.5.5. Osakute väljalaske või tagasivõtmise võib peatada kuni kolmeks kuuks või kohaldatavates õigusaktides sätestatud tingimustel ja korras pikemaks ajaks.
- 9.5.6. Finantsinspeksioon võib oma ettekirjutusega nõuda fondivalitsejalt osakute väljalaske või tagasivõtmise peatamist, kui on kahtlus, et osakute väljalaske, tagasivõtmise või avaliku pakkumise kohta õigusaktides sätestatud nõudeid on rikutud või kui on sellise rikkumise oht või osakute väljalaske või tagasivõtmise peatamine on muudel põhjustel vajalik osakuomanike õigustatud huvide kaitseks.
- 9.5.7. Fondivalitseja avaldab viivitamata teate fondi osakute väljalaskmise või tagasivõtmise peatamisest fondivalitseja veebilehel.

10. Fondi tulu ja maksustamine

10.1. Fondi tulu kasutamise kord

Fondivalitseja ei garanteeri ega anna osakuomanikele muul viisil ühtegi tagatist fondi tootluse või fondist saadavate väljamaksete osas. Fondist ei tehta osakuomanikele jooksvalt dividendi, intressi või muid sellelaadseid väljamakseid. Fondi tulu investeeritakse uuesti osakuomanike parimate huvide kohaselt vastavalt kohaldatavatele õigusaktidele ja prospektile. Osakuomaniku tulu fondi investeringutelt kajastub osaku puhasväärtuse muutuses. Osakuomanik saab oma osa fondi tulust realiseerida ainult osakute tagasivõtmisel.

10.2. Maksustamine

- 10.2.1. Eesti Vabariigi õigusaktide kohaselt ei maksustata Eestis moodustatud pensionifondi tulu.
- 10.2.2. Vastavalt tulumaksuseadusele on Eesti residendist füüsilisel isikul õigus oma maksustamisperioodi tulust maha arvata sissemaksed vabatahtlikku pensionifondi, välja arvatud juhul, kui osakuid omandatakse pensionifondi vahetamise käigus. Sissemakseid ei või maksustamisperioodi tulust maha arvata rohkem kui 15% isiku sama maksustamisperioodi tulust või 6000 eurot.
- 10.2.3. Sissemaksete mahaarvamisel maksustatavast tulust tuleb arvesse võtta nii inimese enda kui ka tema tööandja tasutud sissemaksed, kusjuures piirmäära arvutamisel arvestatakse esmajärjekorras tööandja tehtud sissemaksetega.
- 10.2.4. Väljamaksed maksustatakse vastavalt tulumaksuseaduses sätestatule järgnevalt:

Tulumaksuga ei maksustata:	1) väljamakseid isikule, kellel on tuvastatud puuduv töövõime või kellel oli puuduv töövõime kuni vanaduspensionieani; 2) kindlustuspensioni, mida makstakse pärast kindlustusvõtja jõudmist ikka, kus tal on pensionieani
----------------------------	---

	vähem kui 5 aastat* kindlustuslepingu alusel perioodiliselt vähemalt üks kord kolme kuu jooksul kuni tema surmani; 3) kindlustuspensioni, mida makstakse, ja vabatahtliku pensionifondi väljamakseid, mida tehakse pärast seda kui isikul on pensionieani vähem kui 5 aastat kindlustusvõtja või osakuomaniku kindlustuslepingu alusel või vabatahtlikust pensionifondist perioodiliselt vähemalt üks kord kolme kuu jooksul ja vähemalt kuni kindlustuspensioni maksmise alguses või vabatahtlikust pensionifondist tehtavate väljamaksete kokkuleppimise ajal tema vanusele vastanud üle-eelmise kalendriaasta kohta Statistikaameti avaldatud, täisaastateks ümardatud, meeste ja naiste keskmiselt elada jäänud aastate alusel arvutatud tähtajani.
Tulumaksu määraga 10% maksustatakse väljamaksed:	1) pärast osakuomaniku jõudmist ikka, kus tal on pensionieani vähem kui 5 aastat, kuid mitte enne viie aasta möödumist vabatahtliku pensionifondi osakute esmasest omandamisest; 2) vabatahtliku pensionifondi likvideerimisel. Kui vabatahtliku pensionifondi osakud on omandatud ülesöeldud täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu tagastusväärtuse eest, arvestatakse viieaastast tähtaega ülesöeldud lepingu sõlmimisest arvates, kui see toimus osakuomaniku poolt vabatahtliku pensionifondi osakute esmasest omandamisest varem.
Kehtiva tulumaksu määraga maksustatakse:	Kõik muud osakuomanikule või tema pärijale tehtavad väljamaksed.

- 10.2.5. Rahakandeid erinevate täiendava kogumispensioni toodete vahel (pensionifondi vahetamine teise pensionifondi vastu, pensionifondist raha kandmine kindlustuslepingusse või kindlustuslepingust raha kandmine pensionifondi) ei loeta maksustamise mõttes sisse- ja väljamakseteks. Väljamaksete tegemisel tuleks silmas pidada ka väljamaksete mõju maksuvaba tulu määra suurusele.
- 10.2.6. Osakuomanikule kohalduv maksusüsteem sõltub osakuomaniku residentsusest. Enne osakute omandamist on soovitatav konsulteerida professionaalse maksunõustajaga. Fondivalitseja ei tegutse osakuomaniku nõustajana maksuküsimustes. Maksustamist reguleerivad õigusaktid võivad muutuda.

11. Tasud ja kulud

11.1. Valitsemistasu

- 11.1.1. Fondide arvel makstakse fondivalitsejale fikseeritud suurusega baasvalitsemistasu (edaspidi valitsemistasu) käesolevas alapunktis esitatud määras. Valitsemistasu arvestatakse fondi aktive turuväärtusest maha igapäevaselt ning makstakse välja hiljemalt arvestuskuule järgneva kuu viimasel pangapäeval.
- 11.1.2. Fondide valitsemistasu aastased määrad on järgnevad:

Fond	Valitsemistasu määr
------	---------------------

LHV Pensionifond Aktiivne III	0,89%
LHV Pensionifond Roheline III	0,49%
LHV Pensionifond Indeks III	0,20%

- 11.1.3. Fondivalitseja võib sõlmida kokkuleppeid kolmandate isikutega (maaklerite ja vahendajatega), mille kohaselt teenuseosutaja võib fondivalitseja poolt tehtavate tehingute mahust või makstud tehingutasudest sõltuvalt pakkuda fondivalitsejale rahalisi või mitterahalisi hüvesid (nt juurdepääs turuanalüüsile) või juurdepääsu täiendavatele teenustele. Fondivalitseja lähtub teenuseosutaja valikul pakutavast hinnast ja suutlikkusest vastavat teenust osutada või tehingut teha, arvestades tehinguga seonduvaid olulisi asjaolusid. Fondivalitseja aktsepteerib käesolevas punktis kirjeldatud kokkuleppeid üksnes juhul, kui need on kooskõlas kõikide õigusaktidest tulenevate nõuetega ja vastavad turu üldtunnustatud tavadele, nendega seonduv otsene ja määratletav kasu fondile (sh selline hüve parandab osutatava teenuse kvaliteeti ega kahjusta fondi huve) ning võimalikud huvide konfliktid on adekvaatselt juhitud. Vastavate huvide konfliktide tekitavate kokkulepete olemuse avaldab fondivalitseja fondi aastaaruandes. Selliste kokkulepete sõlmimine ei vabasta fondivalitsejat kohustusest saavutada fondi arvel tehingute täitmisel parim võimalik tulemus, järgides kehtestatud parima täitmise reegleid, mille ülevaade on kättesaadav fondivalitseja veebilehel. Kõik fondi arvel tehtavate tehingutega seonduvalt saadud rahalised hüved kantakse fondi.

11.2. Depootasu

- 11.2.1. Depositooriumile makstakse fondi arvel tasu fondi vara hoidmise ja muude depositooriumi ülesannete täitmise eest vastavalt depositooriumi hinnakirjale (edaspidi „**depootasu**“). Depootasule lisandub käibemaks õigusaktides sätestatud tingimustel ja korras.
- 11.2.2. Fondide eest makstav depootasu aastane määr on kuni 0,04% fondi depositooriumis hoitava vara väärtusest ja 0,03% fondi depositooriumis mitte hoitava vara väärtusest. Fondide depositooriumis hoitavale varale kohaldatavat depootasu määra vähendatakse tulenevalt fondide ja fondivalitseja valitsetavate muude pensionifondide, mille vara hoitakse depositooriumis, kogumahust. See ei lange alla 0,035% depositooriumis hoitava vara väärtusest. Depootasu vähendamise täpsed põhimõtted ja kord on täpsustatud depooolepingus. Depootasu on minimaalselt 180 eurot kuus ühe fondi kohta. Fondi depootasu aastane määr ei lange alla 0,042%. Ajakohastatud info kohalduva depootasu määra kohta on toodud fondivalitseja veebilehel.

11.3. Registritasu

- 11.3.1. Fondi arvel makstakse registripidajale tasu vastavalt registripidaja kinnitatud hinnakirjale. Registripidaja poolt võetavate tasude hinnakiri kooskõlastatakse valdkonna eest vastutava ministriga. Ajakohane teave registritasu määra kohta on toodud registripidaja veebilehel www.pensionikeskus.ee avaldatavas registripidaja hinnakirjas.

11.4. Tehingutasud

- 11.4.1. Osakute väljalaskmisel fondivalitseja väljalasketasu ei võta.
- 11.4.2. Osakute tagasivõtmisel fondivalitseja tagasivõtmistasu ei võta.
- 11.4.3. Osakuomanikule võivad osakutega tehingute tegemisel kaasneda kolmandate isikute teenustasud (nt avalduse esitamise tasu, väljamaksete saamiseks asjakohase lepingu sõlmimisega kaasnevad tasud jms).

11.5. Kulud

- 11.5.1. Arvestades kohaldatavatest õigusaktidest tulenevaid nõudeid, võib fondi arvel katta tingimustes loetletud kulusid seal ettenähtud piirmääras. Kõik fondi arvel kaetavad kulud peavad olema fondi valitsemiseks vajalikud.
- 11.5.2. Muud tasud ja kulud, mis käesoleva peatüki kohaselt ei kuulu tasumisele fondi arvel või mis ületavad eelnimetatud piirmäärasid, tasub fondivalitseja.

12. Fondi ja osaku puhasväärtus

12.1. Puhasväärtuse määramine

- 12.1.1. Fondivalitseja lähtub fondi vara puhasväärtuse arvutamisel kohaldatavates õigusaktides ja oma sisemistes protseduurireeglites kehtestatud nõuetest. Fondivalitseja protseduurireeglid fondi vara puhasväärtuse määramiseks on kättesaadavad fondivalitseja veebilehel ja fondivalitseja asukohas.
- 12.1.2. Fondi puhasväärtuse määramisel võetakse aluseks fondi vara õiglane väärtus, millest arvatakse maha fondi kohustused. Fondi vara väärtus määratakse eelkõige turuväärtuse alusel. Kui turuväärtust ei ole võimalik kindlaks teha, leitakse fondi vara väärtus muu õiglase väärtuse määramise meetodi alusel vastavalt fondivalitseja protseduurireeglites sätestatule.
- 12.1.3. Fondi osaku puhasväärtus määratakse fondi vara puhasväärtuse jagamisel kõigi puhasväärtuse määramise hetkeks välja lastud ja tagasi võtmata osakute arvuga.
- 12.1.4. Fondi ja osaku puhasväärtus määratakse kindlaks igal osaku väljalaskmise või tagasivõtmise päeval, kuid vähemalt iga seitsme päeva järel. Fondi ja osaku puhasväärtus avaldatakse fondivalitseja veebilehel igal päeval, mil see kindlaks määratakse.

12.2. Osakute väljalaske- ja tagasivõtmishinna määramine

- 12.2.1. Osaku väljalaske- ja tagasivõtmishind määratakse lähtuvalt osaku puhasväärtusest ning arvutatakse sama sagedusega nagu fondi ja osaku puhasväärtus.
- 12.2.2. Osaku väljalaske- ja tagasivõtmishind avalikustatakse samal ajal fondi osaku puhasväärtuse avalikustamisega fondivalitseja veebilehel.

13. Aruandlus ja avalikustatav teave

13.1. Raamatupidamine ja aruandlus

- 13.1.1. Fondi raamatupidamist ja aruandlust korraldab fondivalitseja juhatus lahus fondivalitseja enda ja tema valitsetavate teiste investeerimisfondide aruandlusest, lähtudes kohaldatavatest õigusaktidest, raamatupidamise seadusest ja raamatupidamise sise-eeskirjast.
- 13.1.2. Fondi majandusaastaks on kalendriaasta. Fondivalitseja avalikustab fondi aastaaruande nelja kuu jooksul pärast majandusaasta lõppemist. Fondi raamatupidamise aastaaruanne peab olema auditeeritud.

13.2. Avalikustatav teave

- 13.2.1. Fondivalitseja asukohas ja fondivalitseja veebilehel on huvitatud isikul võimalik tutvuda järgmise andmete ja dokumentidega:
- (i) fondi tingimused;
 - (ii) fondi prospekt ja põhiteave;
 - (iii) fondi viimane aastaaruanne;
 - (iv) fondivalitseja kontaktandmed;
 - (v) depositeoriumi nimi ja kontaktandmed;
 - (vi) andmed fondivalitseja osaluse suuruse kohta fondis;
 - (vii) fondivalitseja tasustamise põhimõtted;
 - (viii) fondivalitseja korralduste parima täitmise reeglid;
 - (ix) fondivalitseja puhasväärtuse määramise reeglid;
 - (x) kliendikaebuste lahendamise kord;
 - (xi) fondivalitseja huvide konfliktide kirjeldus;
 - (xii) fondi nimel hääleõiguste teostamise korra kokkuvõte;
 - (xiii) fondi investeerimisotsuseid tegevate isikute nimed.
- 13.2.2. Punkti 13.2.1 alapunktides (i) kuni (iii) nimetatud dokumendid avalikustatakse kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis ning osakuomaniku taotlusel annab fondivalitseja dokumentidest ärakirja (ühe koopia) tasuta. Fondivalitseja ei väljasta eelnimetatud dokumentidest ärakirju levitamise eesmärgil või sellise kahtluse korral.
- 13.2.3. Fondi portfelli koosseisu, tootluse dünaamikat ja osaku puhasväärtust oluliselt mõjutavate asjaolude ning muude fondi toimimist puudutavate oluliste detailide kohta saab jooksvalt teavet fondivalitseja veebilehel.

14. Isikuandmete töötlemine

- 14.1. Fondivalitseja töötleb fondi valitsemisel või mistahes muul viisil fondivalitsejale avaldatud osakuomaniku andmeid järgmistel eesmärkidel:
- 14.1.1. isiklikud andmed (nt nimi, isikukood, sünniaeg, suhtluskeel jne) – kasutatakse peamiselt osakuomaniku identifitseerimiseks;

- 14.1.2. kontaktandmed (nt postiaadress, telefoninumber, e-posti aadress jne) – kasutatakse peamiselt osakuomanikule informatsiooni ning finantsteenuste pakkumiste edastamiseks;
- 14.1.3. andmed osakuomaniku riskitaluvuse, investeerimiseesmärgi ja investearingu soovitava kestuse kohta – kasutatakse peamiselt osakuomanikule pakutava fondi sobivuse hindamiseks.
- 14.2. Fondivalitseja töötleb osakuomaniku isikuandmeid ka kliendigruppina, statistiliste analüüside teostamise ning aruandluse ja riskide juhtimise eesmärgil.
- 14.3. Fondivalitseja võib fondi valitsemise raames fondivalitsejale avaldatud osakuomaniku isikuandmeid (sh elektroonilisi kontaktandmeid) kasutada osakuomanikule fondivalitseja ja fondivalitsejaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluva ettevõtte toote või teenuse pakkumiseks ning reklaamimiseks. Osakuomanikul on igal ajal õigus keelduda reklaamist ja pakkumistest, sh on osakuomanikul õigus loobuda reklaamist ja pakkumistest enne nende saamist, fondivalitsejale vastavasisulise sooviavalduse esitamise teel.
- 14.4. Osakuomanik annab osakute omandamiseks tehtava tahteavaldusega isikuandmete töötlemiseks vastavalt kliendiandmete töötlemise põhimõtetele fondivalitseja konsolideerimisgrupis, mis on avalikustatud fondivalitseja veebilehel ja asukohas.

15. Fondi tingimuste ja prospekti muutmine

- 15.1. Fondivalitseja juhatus võib fondi tingimusi ja prospekti omal äranägemisel muuta. Seejuures on fondivalitsejal õigus teha ka olulisi muudatusi, millega muudetakse fondi investeerimispoliitikat või fondi arvelt kantavaid tasusid ja kulusid.
- 15.2. Muudetud tingimused avalikustatakse fondivalitseja veebilehel kohaldatavates õigusaktides sätestatud korras. Juhul, kui tingimuste või prospekti muudatused tuleb Finantsinspeksioonis kooskõlastada, jõustuvad muudatused mitte varem kui 1 kuu möödumisel fondivalitseja veebilehel teate avaldamisest.
- 15.3. Juhul, kui tingimusi või prospekti muudatusi ei tule Finantsinspeksiooniga kooskõlastada, jõustuvad muudatused kohaldatavates õigusaktides sätestatud korras.

16. Lõpetamine ja likvideerimine

- 16.1. Fond võidakse lõpetada fondivalitseja juhatuse otsusega või muul kohaldatavates õigusaktides sätestatud alusel. Fondi lõpetamise ja likvideerimise võib otsustada üksnes juhul, kui selle valitsemise üleandmine teisele fondivalitsejale kohaldatavates õigusaktides sätestatud korras ei ole olnud võimalik.
- 16.2. Fondi likvideerimiseks taotleb fondivalitseja Finantsinspeksioonilt loa. Likvideerimisloa saamisel avaldab fondivalitseja viivitamatult fondi likvideerimisteate fondivalitseja veebilehel.
- 16.3. Fondi likvideerib fondivalitseja, depositoorium või Finantsinspeksiooni poolt määratud likvideerija.
- 16.4. Fondi likvideerimisel võõrandab fondi likvideerija võimalikult kiiresti ja osakuomanike huvisid järgides fondi vara, nõuab sisse võlad ja rahuldab fondi

võlausaldajate nõuded, sealhulgas täidab fondi tingimustes ja prospektis ette nähtud kohustused fondivalitseja ja depositeerimise ees.

- 16.5. Likvideerimisteate avaldamisele järgnevast päevast alates peatatakse fondi osakute väljalase ja tagasivõtmine. Fondivalitseja jaotab pärast likvideerimist järelejäänud varad osakuomanike vahel vastavalt osakuomaniku omanduses olevate osakute arvule ja puhasväärtusele. Fondivalitseja avaldab varade jaotamist käsitleva teatise fondivalitseja veebilehel.
- 16.6. Fondi likvideerimine tuleb lõpule viia kuue kuu jooksul likvideerimisteate avaldamisest arvates. Nimetatud tähtaega võib Finantsinspektsiooni loal pikendada kuni 18 kuuni.
- 16.7. Fondi arvel võib katta üksnes fondi likvideerimise tegelikke kulusid, mille piirmäär tuleb esitada likvideerimisotsuses. Likvideerimiskulusid võib fondi arvel katta kuni 2% ulatuses fondi vara puhasväärtusest fondi likvideerimise otsuse vastuvõtmise päeva seisuga kui kohaldatavatest õigusaktidest ei tulene teisiti. Fondivalitseja poolt likvideerimismenetluse läbiviimisel säilib tal õigus valitsemistasule likvideerimismenetluse kestel.

17. Vastutus

- 17.1. Käesolev prospekt on koostatud vastavalt Eesti Vabariigis kehtivatele õigusaktidele. Kõik prospektist tulenevad või sellega seonduvad vaidlused lahendatakse Eesti Vabariigi kohtutes või kohtuvälise menetluse korras muudes Eesti Vabariigi pädevates ametiasutustes.
- 17.2. Fondivalitseja vastutab osakuomanike ees prospektis esitatud eest üksnes juhul, kui selles sisalduv fondi või osakute väärtuse hindamise seisukohalt oluline teave osutub tegelikkusest erinevaks ja fondivalitseja teadis või oleks pidanud teadma sellisest erinevusest. Fondivalitseja ei vastuta prospektis sisalduva kolmandatelt isikutelt pärineva teabe eest juhul, kui selline teave on esitatud viitega fondivalitsejast sõltumatule teabeallikale ja fondivalitseja ei teadnud ega pidanud teadma, et selline teave ei ole õige.
- 17.3. Fondivalitseja hüvitab osakuomanikule põhjustatud kahju, mis tuleneb erinevusest tegelikkuse ja prospektis esitatud teabe vahel. Fondivalitseja võib osakuomaniku nõusolekul hüvitada kahju, võttes osakud tagasi hinna eest, millega osakuomanik osakud omandas. Fondivalitseja ei vastuta osakuomaniku võimaliku muu kahju eest. Fondivalitseja vabaneb kahju hüvitamise kohustusest ka muudel kohaldatavates õigusaktides sätestatud alustel.

LISA 1 RISKIFAKTORID

INVESTEERIMISRISKID

Fondi investeerimisega kaasnevad mitmesugused riskid, mis võivad mõjutada investeeingu tootlust. Fondi investeerides peab investor arvestama sellega, et fondi tegevus võib olla nii kasumlik kui ka kahjumlik. Investeeingut fondi ei saa käsitleda deposiidina ning investeeingu säilimist ja kasvamist ei garanteeri rahandusasutused ega riigiorganid. Investeerimistegevusega kaasnevad riskid kannab osakuomanik. Fondi ajaloolised tootlused ei garanteeri samasuguseid tulemusi tulevikus. Fond on mõeldud pikaajaliseks investeerimiseks, mistõttu on ka fondi poolt tehtavad investeeingud üldjuhul pikaajalised. Sellised investeeingud võivad lühemas perspektiivis olla avatud olulistele investeerimisriskidele, mis mõjutavad investori investeeingu väärtust oluliselt ühes või teises suunas. Järgnevalt on kirjeldatud peamised investeerimisriskid:

TURURISKID

Turuhinna (hinnakõikumise) risk – väärtpaberiturgude olemuse tõttu võivad väärtpaberite hinnad nii tõusta kui ka langeda. Ebasoodne muutus väärtpaberi turuhinnas vähendab fondi investeeingu väärtust. Selliseid ebasoodsaid muutusi võivad põhjustada majanduslikud ja sotsiaalsed muutused ning sellised muutused võivad olla riigi-, tööstusharu-, sektori- või ettevõttespetsiifilised. Turuhinna (hinnakõikumise) risk on suurem selliste investeeingute puhul, mille riskitase on kõrgem, näiteks aktsiad ja madala krediidireitinguga või krediidireitinguta ettevõtete võlakirjad. Mida rohkem fond investeerib aktsiaturgudele ja ka investeerimisjärgu krediidireitinguta võlakirjadesse, seda suurem on fondis turuhinna (hinnakõikumise) risk, aktsiaturgudele ning investeerimisjärgu krediidireitinguga võlakirjadesse investeerimine on fondile lubatud fondi kogu vara väärtuse ulatuses.

LHV Pensionifond Aktiivne III ja LHV Pensionifond Roheline III võivad investeerida ka kinnisvarafondidesse ning väärtpaberitesse, mille emitendid võtavad kinnisvaraturu riski. Seetõttu on need fondid avatud ka kinnisvarahindade kõikumise riskile. Kõik fondid on avatud turuhinna (hinnakõikumise) riskile igapäevaselt. Fondid maandavad turuhinna (hinnakõikumise) riski hajutades investeeinguid erinevate emitentide, varaklasside, sektorite ja regioonide vahel.

Likviidsusrisk – väärtpaberiturgude vähese likviidsuse tõttu ei pruugi fondil õnnestuda müüa varasid soovitud ajal soovitud hinnaga või ei pruugi varade müük üldse õnnestuda. Seda riski vähendatakse läbi fondi investeeingute hajutamise. Likviidsusrisk tekib ka siis, kui fond investeerib väärtpaberitesse (nt ettevõtete aktsiad, võlakirjad), mis ei ole reguleeritud turul kaubeldavad. LHV Pensionifond Aktiivne III ja LHV Pensionifond Roheline III võivad investeerida vastavalt kuni 30% ja kuni 50% varast väärtpaberitesse, mis ei ole rahaturuinstrumendid ning millega ei kaubelda reguleeritud turul. Lisaks võivad need fondid investeerida kinnistesse fondidesse.

Varade hindamise risk – kuna LHV Pensionifond Aktiivne III ja LHV Pensionifond Roheline III võivad investeerida kinnistesse fondidesse ning kuni vastavalt kuni 30% ja kuni 50% varadest väärtpaberitesse, mis ei ole rahaturuinstrumendid ning millega ei kaubelda reguleeritud turul, on nimetatud fondid avatud varade hindamise riskile juhul, kui varadel, kuhu fond on investeerinud, ei ole usaldusväärset hinnanoteeringut. Varade hindamise risk on oluline näiteks siis, kui fond investeerib ettevõtete poolt emiteeritud aktsiatesse või võlakirjadesse. Sellisel juhul võib fondivalitseja vara hindamisel kasutada hindamismudelit, mille sisendid põhinevad fondivalitseja või fondivalitseja kasutatava välise teenusepakkuja hinnangutel. Vara hind sellisel juhul võib oluliselt erineda hinnast, millega oleks võimalik fondil vara realiseerida ebasoodsas turusituatsioonis.

Kapitali liikumisest tulenev risk – rahvusvahelisel kapitali liikumisel ning välisinvestoritel võib olla oluline ebasoodne mõju varade turuhinnale ja likviidsusele. Näiteks võib fondi investeeringutele olla oluline mõju, kui kapital peaks üldisemalt aktsiaturgudelt välja liikuma. LHV Pensionifond Aktiivne III ja LHV Pensionifond Roheline III võivad investeerida olulise osa varadest madalama krediidireitinguga või krediidireitinguta emitentide võlakirjadesse, mistõttu võib fondide tootlus olla ulatuslikult mõjutatud siis, kui kapital liigub riskantsematest varaklassidest turvalisematesse varaklassidesse (nt valitsuste võlakirjadesse). Kapitali liikumine võib sõltuda majandusüklitest.

Valuutarisk – valuutakursside liikumise tõttu ebasoodsas suunas võib väheneda eurost erinevas valuutas noteeritud investeeringu väärtus euros mõõdetuna. Seda riski vähendatakse tuletisväärtpaberite abil. Fondid teevad globaalse investeerimisstrateegia tõttu investeeringuid ka teistes valuutades. Välisvaluutades tehtud investeeringutest tuleneva valuutariski võivad fondid maandada, kuid ei pea seda tegema. Fondide puhul välisvaluuta avatud netopositsioonile piirangud puuduvad.

Intressirisk – muutused intressimäärades, tulukõveras, intressimäärade volatiilsuses ja erineva riskitasemega instrumentide intressimäärade vahes võivad mõjutada investeeringu väärtust ebasoodsas suunas. LHV Pensionifond Aktiivne III ja LHV Pensionifond Roheline III võivad võivad investeerida olulise osa varadest võlakirjadesse, mis on avatud intressiriskile. Intressirisk on olulisem siis, kui periood võlakirja lõpptähtajani (lunastamiseni) on pikk.

Inflatsioonirisk – inflatsiooni ning hinnatõusu tõttu võib investeeringu reaalne väärtus väheneda. Inflatsioon ehk hinnatõus võib Eestis ületada globaalset inflatsioonitaset. Fondide vara investeeritakse globaalselt.

Risk, mis on seotud varade või turgude kontsentreerumisega – fondide tootlus võib olla mõjutatud ühest konkreetset regiooni või varaklassi puudutavast sündmusest või asjaolust. Kuna fondid investeerivad olulise osa varadest aktsiaturgudele, võib fondide tootlus olla ulatuslikult mõjutatud ühest konkreetsest aktsiaturge mõjutavast sündmusest või asjaolust.

Jätkusuutlikkusrisk on keskkonnavaline, sotsiaalne või juhtimisega seotud sündmus või tingimus, mis toimumise korral võib avaldada reaalset või potentsiaalset olulist negatiivset mõju investeeringu väärtusele. Jätkusuutlikkusriski realiseerumine võib avaldada negatiivset mõju fondide vara väärtusele läbi emitendi või väärtpaberi väärtuse languse, mis on tingitud näiteks nõrgast üldjuhtimisest või ettevõtte sektorispetsiifiliste kliimarisikude eiramise negatiivsetest mõjudest.

KREDIIDIRISKID

Emitendirisk – väärtpaberi, kuhu fond on investeerinud, emitent ei pruugi täita oma kohustusi vastavalt väärtpaberi tingimustele. Selle riski vähendamiseks jälgitakse ja analüüsitakse emitentide usaldusväärsust pidevalt. Emitendirisk on kõrgem võlakirjadesse investeerimisel, kuna võlakirjade emiteerimisega võtab emitent võlausaldajate ees ajaliselt ja summadelt määratletud rahalisi kohustusi (nt intresside ja põhiosa maksmine). Emitendirisk on kõrgem selliste investeeringute puhul, kus väärtpaberi emiteerinud ettevõttel puudub investeerimisjärgu krediidireiting.

Arveldusrisk – tehingust tulenevad kanded ei pruugi toimuda õigel ajal või õiges koguses juhul, kui tehingu vastaspool ei ole suuteline täitma endale võetud kohustusi (nt teha raha- või väärtpaberiülekanne). Selle riski vähendamiseks kaubeldakse organiseeritud turgudel, mis toimivad põhimõttel „tehing makse vastu”.

Tehingu vastaspoole risk ja risk, mis tuleneb tuletisinstrumentidest – tehingu vastaspool ei pruugi olla suuteline täitma tehingu sõlmimisel endale võetud kohustusi. Seda riski

vähendatakse eelistades tehingute sõlmimisel madala riskitasemega krediidasutusi ja vastavale alale spetsialiseerunud usaldusväärseid tehingupartnereid. Tehingu vastaspoole risk puudutab eeskätt reguleeritud turu väliselt tehtavaid tehinguid (näiteks tuletisinstrumentid valuutariski maandamiseks). Fondid kasutavad valuutaforvarde peamiselt EUR/USD valuutariski maandamiseks, kusjuures selleks otstarbeks kasutatav tuletisinstrument on kindla lõpptähtajaga ning fondidel võib olla kohustus seada tagatis enda kohustuste tagamiseks vastaspoole ees. Fondid kasutavad valuutaforvardite sõlmimisel vastaspoolena üldjuhul Eesti krediidasutusi.

OPERATSIOONIRISKID

Äririsk – väärtpaberi, kuhu fond on investeerinud, emitendi majandustulemused võivad sõltuda majandusüklitest ning juhtkonna professionaalsuse tasemest. Viimati mainitu võib mõjutada väärtpaberi hinda. Selle riski vähendamiseks jälgitakse ja analüüsitakse pidevalt väärtpaberite emitentide tegevust.

Depoorisk – fond võib vastu võtta kaotusi depositooriumi tegevusetuse või pahatahtliku tegevuse tõttu. Kaotused võivad tekkida fondi vara hoidmisega või hoidmise korraldamisega tegeleva isiku pankroti, maksejõuetuse, kuritahtliku hooletuse või tahtliku ebaseadusliku tegevuse tõttu. Vaata lähemalt depositooriumi õigusi ja kohustusi fondi vara hoidmisel prospekti punktis 3.2.

POLIITILISED JA JURIIDILISED RISKID

Poliitiline risk – ebasoodsad arengud või sündmused (näiteks sõda, rahutused, varade natsionaliseerimine, majanduspoliitika või õiguskeskkonna muutumine) võivad aset leida riikides, kuhu fond investeerib oma varasid. Ebasoodsad muutused poliitilises keskkonnas võivad vähendada fondi investeeringute väärtust märkimisväärselt või siis võivad sellised investeeringud muutuda väärtusetuks. Seda riski vähendatakse läbi fondi investeeringute hajutamise erinevate riikide vahel. Siiski võivad fondi ühe riigiga seotud investeeringud olla olulises mahus.

Õigussüsteemi risk ja maksurisk – fondide tegutsemist ja fondi investeerimist puudutavad õigusaktid võivad muutuda. Muuhulgas võib muutuda Eesti kogumispensioni regulatsioon ning tulumaksuseadus kogumispensionit puudutavate sätete osas. Lisaks tavapärastele investeerimisriskidele tuleb investoril arvestada võimalusega, et aset leiavad muud sündmused, mis mõjutavad investorit investeeringut fondi. Näiteks on fondivalitsejal õigus investeerimisfondide seaduses ette nähtud juhtudel ja tingimustel peatada osakute tagasivõtmine, fond võidakse reorganiseerida, ühendada teise fondiga või likvideerida. Sellised sündmused võivad toimuda etteteatamiseta. Fondivalitsejal on õigus muuta fondi tingimusi (sh fondilt ning osakuomanikult võetavate tasude määrasid). Tingimuste muudatused jõustuvad üldjuhul mitte varem kui 1 kuu möödumisel vastava teate avaldamisest. Fondil on piiratud võimalused enda kaitsmiseks enamike ülalmainitud riskide vastu. Fondi tootlus ei ole garanteeritud fondivalitseja poolt ning fondi investeeringute väärtus võib aja jooksul nii kasvada kui kahaneda.

Eelmainitud riskide kirjeldus pole täielik fondi investeerimisega seotud riskide kirjeldus. Investeerimisotsuse tegemisel peab investor läbi lugema terve prospekti ning tuginema enda hinnangule investeerimisega seotud riskidest ja võimalustest.

LISA 2 ALAMHALDURITE NIMEKIRI

Riik	Alamhaldur
Austraalia	Citibank , N.A. London branchi kaudu Citibank Pty Limited, Sydney
Austria	Citibank , N.A. London branchi kaudu: Citibank Europe Plc Austria Branch
Belgia	Citibank , N.A. London branchi kaudu: Citibank Europe Plc UK Branch
Kanada	Citibank , N.A. London branchi kaudu: Citibank Canada
Tšehhi	Citibank Europe Plc, Organizacni Slozka
Taani	Skandinaviska Enskilda Banken AB, Taani filiaal
Soome	Skandinaviska Enskilda Banken AB, Soome filiaal
Prantsusmaa	Skandinaviska Enskilda Banken AB kaudu: CACEIS BANK
Saksamaa	Citigroup Global Markets Deutschland AG
Hongkong	Citibank , N.A. London branchi kaudu: Citibank, N.A., Hong Kong Branch
Ungari	Citibank , N.A. London branchi kaudu: Citibank Europe Plc Hungarian Branch
Itaalia	Citibank , N.A. London branchi kaudu: Citibank N.A. Milan Branch
Jaapan	Skandinaviska Enskilda Banken AB kaudu: MUFG BANK, LTD
Holland	Citibank , N.A. London branch
Norra	Skandinaviska Enskilda Banken AB, Oslo filiaal
Poola	Citibank , N.A. London branchi kaudu: Bank Handlowy W Warszawie Sa
Portugal	Citibank , N.A. London branchi kaudu: Citibank Europe Plc Portugal Branch
Venemaa	Hetkel me antud turgu ei paku.
Hispaania	Skandinaviska Enskilda Banken AB kaudu: BNP PARIBAS SA. SUCURSAL EN ESPANA
Rootsi	Skandinaviska Enskilda Banken AB
Šveits	Citibank , N.A. London branchi kaudu: Citibank N.A. Zuerich
Ühendkuningriik	Citibank , N.A. London branch
Ameerika Ühendriigid	Citibank , N.A. London branchi kaudu Citibank, N.A., New York Offices
Välisriikide reguleeritud turul kaubeldavad fondid, eurovõlakirjad ja järgnevate riikide võlakirjad: Austraalia, Austria, Belgia, Kanada, Prantsusmaa, Kreeka, Hong Kong, Ungari, Iirimaa, Itaalia, Jaapan, Holland, Poola, Portugal, Slovakkia, Sloveenia, Hispaania, Šveits, Türgi Ühendkuningriigid, USA.	EUROCLEAR BANK SA/NV

LISA 3 – Keskkonnaalased ja/või sotsiaalsed omadused

Toote nimetus: LHV Pensionifond Roheline III

Juriidilise isiku tunnus: EE3600001764

Keskkonnaalased ja/või sotsiaalsed omadused

Kas sellel finantstootel on kestliku investeerimise eesmärk?

Jah

Ei

Sellega tehakse vähemalt järgmises ulatuses **kestlikke investeeringuid, millel on keskkonnaalne eesmärk:** _____%

majandustegevustesse, mis kvalifitseeruvad ELi taksonoomia kohaselt keskkonnakestlikeks majandustegevusteks

majandustegevustesse, mis ei kvalifitseeru ELi taksonoomia kohaselt keskkonnakestlikeks majandustegevusteks

Sellega tehakse vähemalt järgmises ulatuses **kestlikke investeeringuid, millel on sotsiaalne eesmärk:** _____%

Sellega **edendatakse keskkonnaalaseid/sotsiaalseid omadusi** ning kuigi selle eesmärk ei ole kestlik investeerimine, on selle selliste kestlike investeeringute minimaalne osakaal _____%,

millel on keskkonnaalne eesmärk ja mida tehakse majandustegevustesse, mis kvalifitseeruvad ELi taksonoomia kohaselt keskkonnakestlikeks majandustegevusteks

millel on keskkonnaalne eesmärk ja mida tehakse majandustegevustesse, mis ei kvalifitseeru ELi taksonoomia kohaselt keskkonnakestlikeks majandustegevusteks

millel on sotsiaalne eesmärk

Sellega edendatakse keskkonnaalaseid/sotsiaalseid omadusi, kuid **ei tehta kestlikke investeeringuid**

ELi taksonoomia on klassifitseerimis-süsteem, mis on sätestatud määruses (EL) 2020/852 ning millega kehtestatakse **keskkonnakestlike majandustegevuste** loetelu. Nimetatud määruses ei ole esitatud sotsiaalselt kestlike majandustegevuste loetelu.

Keskkonaaeesmärgiga kestlikud investeeringud võivad olla taksonoomiaga kooskõlas või mitte.

Milliseid keskkonnaalaseid ja/või sotsiaalseid omadusi see finantstooted edendab?

Fond edendab keskkonnaalaseid omadusi läbi investeeringute valimise protsessi ning teatud investeeringute välistamise.

Keskkonaaeesmärgid, mida fond läbi investeeringute valimise edendab, on kliimamuutuste leevendamine, kliimamuutustega kohanemine, vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse, üleminek ringmajandusele, saastuse vältimine ja tõrje ning elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine.

Fondi puhul on välistatud üksikinvesteeringud äriühingutesse, mis tegelevad

Kestlikkuse näitajatega mõõdetakse, kuidas saavutatakse finantstootega edendatavad keskkonnaalased või sotsiaalsed omadused.

hasartmängu-, relva-, tubaka-, alkoholi- või söetööstusega.

Fondiga edendatavate keskkonnavalade ega sotsiaalsete eesmärkide saavutamiseks ei ole määratud võrdlusalust.

● **Milliseid kestlikkuse näitajaid kasutatakse selle finantstooteiga edendatavate keskkonnavalade või sotsiaalsete omaduste saavutamise mõõtmiseks?**

Fondiga edendatavate keskkonnavalade või sotsiaalsete omaduste saavutamise mõõtmiseks kasutatakse järgnevaid kestlikkuse näitajaid:

a. Emitendi tulude, EBITDA või investeeritud kapitali osakaal, mis tuleb sõltuvalt emitendi tegevusalast vähemalt ühest järgnevatest valdkondadest:

- taastuenergia või alternatiivenergia;
- energiaefektiivsus;
- veetaristu ja –tehnoloogia;
- reostuse vähendamine;
- prügimajandus ja ümberkäitlemine;
- keskkonnavalad toetustegevused;
- vastutustundlik toidu-, põllumajandus- ja metsatööstus.

b. Põhilise negatiivse mõju näitajad vastavalt allpool täpsustatule.

Riskivaradesse tehtavate otseinvesteeringute valimisel võtab fondivalitseja arvesse emitendi tulude, EBITDA või investeeritud kapitali osakaalu ühesse eelpool nimetatud valdkondadest ning välistab emitendid, mille puhul kõigi nimetatud näitajate osakaalud jäävad kõigi valdkondade puhul alla 20%.

Põhilise negatiivse mõju näitajate puhul jälgib fondivalitseja nende puudumist või vähenemist sõltuvalt konkreetse näitaja iseloomust. Fondi puhul mõõdetakse järgnevaid negatiivse mõju näitajaid:

Kliimanäitajad ja muud keskkonnanäitajad:

- CO2 jalajälg;
- Kokkupuude fossiilkütusesektoris tegutsevate äriühingutega;
- Taastumatu energia tarbimise ja tootmise osakaal;

Sotsiaalsed ja töötajatega seotud küsimused:

- ÜRO üleilmse kokkuleppe põhimõtete ning Majanduskoostöö ja hargmaiseid ettevõtteid käsitlevate Arengu Organisatsiooni (OECD) suuniste rikkumine;
 - Kokkupuude vastuoluliste relvadega (jalaväe vastased miinid, kobarlahingumoon, keemia- ja bioloogilised relvad).
- Fondi varaga otse tehtavate kinnisvarainvesteeringute puhul mõõdetakse energiatõhusust.

Kas finantstoote puhul võetakse arvesse põhilist negatiivset mõju

Jah, fondi vara investeerimisel võtab fondivalitseja alates 01.01.2023 arvesse põhilist negatiivset mõju kestlikusteguritele.

Fondivalitseja kaardistab ja analüüsib fondi investeeringute põhilise

Põhiline negatiivne mõju on investeerimis-otsuste kõige suurem negatiivne mõju kestlikusteguritele, mis on seotud keskkonnavalade, sotsiaalsete ja töötajatega seotud küsimuste, inimõiguste austamise ning korruptsiooni- ja altkäemaksuvastase võitlusega.

negatiivse mõju kestlikkusteguritele nii fondivalitseja tasandil (kõigi fondivalitseja valitsetavate fondide, mille puhul võetakse arvesse põhilist negatiivset mõju kestlikkusteguritele) kui ka konkreetse fondi puhul eraldi.

Kaardistamisel kasutatakse emitendi endi poolt avaldatavaid andmeid, väliste teenusepakujate prognoose või fondivalitseja enda analüüse, mis põhinevad emitendilt täiendavalt kogutud andmetel.

Põhilise negatiivse mõju kaardistamise ja hindamise järel võib fondivalitseja otsustada investeeringust väljumise. Sama kohaldub ka olukorras, kus emitendilt ei õnnestu fondivalitseja poolse analüüsi läbiviimiseks piisavalt andmeid saada ning tema kohta ei ole analüüsi teostanud ka fondivalitseja poolt kasutatavad välised teenusepakkujad.

Täiendavat informatsiooni põhilise negatiivse mõju kohta kestlikkusteguritele avaldab fondivalitseja alates 2024. aastast fondi veebilehel lhv.ee/pension.

Investeermisstrateegia suunab investeerimisotsuseid selliste tegurite põhjal nagu investeerimiseesmärgid ja riskitaluvus.

Millist investeerimisstrateegiat see finantstoode järgib?

Fondivalitseja investeerib fondi vara vastavalt fondi prospektis toodud investeerimispoliitikale ning -piirangutele erinevatesse varaklassidesse. Fondi vara investeerimisel ei järgita kindlat indeksit ning fondi investeerimispoliitika ei ole spetsialiseerunud regioonide põhiselt.

Fondi vara investeerimisel riskivaradesse (aktsiad, aktsiafondid ja muud aktsiaga sarnased instrumendid, kinnisvarariskiga instrumendid, infrastruktuuri objektid ja omanikulaen) lähtub fondivalitseja põhimõttest, et tehtavad investeeringud peavad olema vastutustundlikud, keskkonnasõbralikud, rohelised, eetilised, jätkusuutlikud, kliimamuutuste vastased, orienteeritud ressursisäästlikkusele või olema muudest investeerimisvõimalustest väiksema kasvuhoonegaaside jalajäljega. Riskivaradesse investeeritakse vähemalt 75% fondi varast.

Vähemalt 50% ulatuses investeeritakse fondi vara selliseid indekseid järgivatesse investeerimisfondidesse, mis on vastava indeksi koostaja poolt markeeritud ESG faktoreid (*environmental, social, governance*) arvesse võtva indeksina, sotsiaalselt vastutustundliku indeksina, jätkusuutliku indeksina või keskkonnavalase temaatilise indeksina.

Üksikinvesteeringute puhul hindab fondivalitseja vastava emitendi tulude, EBITDA või investeeritud kapitali osakaalu, mis tuleb sõltuvalt konkreetse emitendi tegevusalast, kas taastuvenergiast ja alternatiivenergiast; energiaefektiivsusest; veetaristust ja tehnoloogiast; reostuse vähendamisest; prügimajandusest ja ümberkäitlemisest; keskkonnavalastest toetustegevustest; vastutustundlikust toidu-, põllumajandus- ja metsatööstusest.

- **Millised on investeerimisstrateegia siduvad elemendid, mida kasutatakse investeeringute valikul, et saavutada kõik selle finantstootega edendatavad keskkonnavalased või sotsiaalsed omadused?**

Indeksit järgivad fondid, millesse fondi vara investeeritakse,

investeeringufondidesse, mis on vastava indeksi koostaja poolt markeeritud ESG faktoreid (*environmental, social, governance*) arvesse võtva indeksina, sotsiaalselt vastutustundliku indeksina, jätkusuutliku indeksina või keskkonnavalase temaatilise indeksina. Nendele tingimustele mittevastavatesse fondidesse fondi vara ei investeerita.

Otseinvesteeringute puhul riskivaradesse peab vähemalt 20% emitendi tuludest, EBITDAst või investeeritud kapitalist tulema ühest eelpoolnimetatud valdkondadest.

● **Milline on enne kõnealuse investeerimisstrateegia kohaldamist kaalutud investeeringute ulatuse vähendamiseks kokkulepitud miinimummäär?**

Fondi strateegia ei ole muutunud, seega ei ole vähendamiseks sätestatud ka miinimummäära.

● **Millised on investeerimisobjektiks olevate äriühingute hea juhtimistava hindamise põhimõtted?**

Nende äriühingute, kelle emiteeritud hääleõigusega väärtpaberitesse fondi vara investeeritakse, osas hindab fondivalitseja võimalusel juhtimistava investeeringu tegemisele eelnevalt.

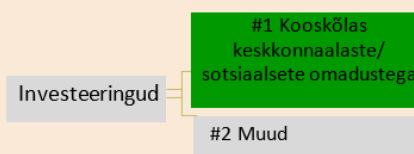
Olemasolevate investeeringute puhul lähtub fondivalitseja hääleõiguse teostamise põhimõtetest, mis on avaldatud fondivalitseja veeblehel lhv.ee. Jätkusuutlikkust puudutavate küsimuste puhul hääleõiguse teostamise põhimõtted on nimetatud dokumendis eraldi välja toodud. Hääleõiguse teostamise ning emitentide poole eraldi pöördumise läbi üritab fondivalitseja avaldada mõju emitendi tegevusele jätkusuutlikkusriskide juhtimisel. Fondivalitseja võtab seejuures arvesse ka fondivalitseja valitsetavatele fondidele kuuluva osaluse suurust.

Olukorras, kus fondi vara investeeritakse läbi teiste investeerimisfondide, hindab fondivalitseja vastava fondi puhul kohaldatavat kaasamispoliitikat, ent otse vastava fondi portfelli kuuluvate instrumentide tasandil sekkumise võimalused on piiratud või puuduvad.

Head juhtimistavad hõlmavad usaldusväärseid juhtimisstruktuure, töösuhteid, töötajate tasustamist ja maksukuulekust.

Milline on selle finantstoote jaoks kavandatud varade jaotus?

Kategooria **#1 „Kooskõlas keskkonnavalaste/sotsiaalsete omadustega“** hõlmab finantstooteiga tehtavaid investeeringuid, mida kasutatakse finantstooteiga edendatavate keskkonnavalaste või sotsiaalsete omaduste saavutamiseks.

Kategooria **#2 „Muud“** hõlmab finantstoote ülejäänud investeeringuid, mis ei ole kooskõlas keskkonnavalaste ega sotsiaalsete omadustega ega kvalifitseeru kestlikuks investeeringuks.

Varade jaotus kirjeldab konkreetsetesse varadesse tehtud investeeringute osakaalu.

Fondi vara investeeritakse vähemalt 50% ulatuses investeerimisfondidesse, mis on vastava indeksi koostaja poolt markeeritud ESG faktoreid (*environmental, social, governance*) arvesse võtva indeksina, sotsiaalselt vastutustundliku indeksina, jätkusuutliku indeksina või keskkonnavalase temaatilise indeksina. Lisaks võib fondivalitseja teha otseinvesteeringuid riskivaradesse (kokku koos fondidega vähemalt 75% fondi vara väärtusest), mille puhul fondivalitseja hindab keskkonnavalaste või sotsiaalsete eesmärkide saavutamist sõltuvalt emitendi tulude, EBITDA või investeeritud kapitali osakaalust ühes eelpool nimetatud valdkondadest.

● ***Kuidas saavutatakse tuletisinstrumentide kasutamisega finantstootege edendatavad keskkonnavalased või sotsiaalsed omadused?***

Fondi puhul ei ole piiratud tuletisinstrumentide kasutamine ka muul kui riskide maandamise eesmärgil, üldjuhul kasutab fondivalitseja tuletisinstrumente siiski riskide maandamiseks. Juhul, kui tuletisinstrumente kas otse või läbi sünteetilise fondi kasutatakse investeerimisriski võtmiseks, hindab fondivalitseja tuletisinstrumenti alusvara ülaltoodud üksikinvesteeringute valdkondade kontekstis – s.o. kas alusvaral on oluline roll või see aitab kaasa mõne nimetatud eesmärgi täitmisele.

Millises miinimumulatuses on keskkonvaeesmärgiga kestlikud investeeringud kooskõlas ELi taksonoomiaga?

Fondi vara investeerimisel ei võta fondivalitseja arvesse seda, kas investeering on kooskõlas EL taksonoomiaga, s.o. EL taksonoomiaga kooskõlas olevate investeeringute minimaalne lubatud osakaal on 0%.

Fondi investeeringud võivad eelnevale vaatamata siiski olla EL taksonoomiaga kooskõlas.

Millised investeeringud kuuluvad kategooriasse #2 „Muud“, mis on nende eesmärk ja kas on olemas minimaalsed keskkonnavalased või sotsiaalsed tagatised?

Kategooriasse #2 „Muud“ kuuluvad sellised investeeringud, millega varaklassi liigist tulenevalt ei edendata keskkonnavalased või sotsiaalseid omadusi ning investeeringud, mille puhul ei ole piisavalt andmeid, et selles veenduda.

Näitena kuuluvad sellesse kategooriasse fondide likviidsusjuhtimise eesmärgil tehtavad tehingud ning hoitav vara – fondile depoopangas avatud arveldusarvel hoitav raha ja hoiused. Lisaks ka tuletisinstrumentid, mida kasutatakse riskijuhtimise eesmärgil.

Selliste investeeringute suhtes ei pruugi eksisteerida minimaalseid keskkonnavalaseid või sotsiaalseid tagatise.

Kust on internetist võimalik leida rohkem tootepõhist teavet?

Täiendav tootepõhine teave on kättesaadav järgmisel veebisaidil:
lhv.ee/pension